رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

नेपाली

نيبالي

إِقَامَةُ البَرَاهِينِ عَلَى حُكْمِ مَنِ اسْتَغَاثَ بِغَيرِ اللهِ

अल्लाह बाहेक अरूलाई पुकार्ने (इस्तिगाथा गर्ने) व्यक्तिको हुकुमबारे प्रमाणहरू स्थापना गर्नु

आदरणीय शैख

अब्दुल अजीज बिन अब्दुल्लाह बिन बाज (रहिमहुल्लाह)

إِقَامَةُ البَرَاهِينِ عَلَى
حُكْمِ مَنِ اسْتَغَاثَ بِغَيرِ اللّٰهِ

अल्लाह बाहेक अरूलाई पुकार्ने (इस्तिगाथा गर्ने) व्यक्तिको हुकुमबारे प्रमाणहरू स्थापना गर्नु

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ العَلَّامَةِ
عَبْدِ العَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللّٰهُ

लेखः आदरणीय शैख

अब्दुल अजीज बिन अब्दुल्लाह बिन बाज (रहिमहुल्लाह)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

दोस्रो पत्र:

नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) सँग मद्दत माग्ने सम्बन्धी हुकुम

समस्त प्रशंसा अल्लाहका लागि हुन्। दरूद र सलाम (शान्ति र कृपा) अल्लाहका रसूल, उहाँका परिवार, सबै सहाबा तथा उहाँको मार्गदर्शन अनुसरण गर्नेहरूमाथि अवतरित होस्।

"अम्मा बअ्द: कुवेती पत्रिका 'अल-मुज्तमा' ले आफ्नो १५औँ अंक (मिति १९/४/१३९० हिजरी) मा 'पैगम्बरको जन्मजयन्ती' शीर्षकअन्तर्गत केही कविताहरू प्रकाशित गरेको छ। ती कविताहरूमा नबी ﷺ सँग सहायता (इस्तिगाथा) माग्ने र उहाँबाट मद्दत चाहिने विषय समेटिएको थियो, ताकि उम्मतलाई सम्हाल्न, सहयोग गर्न र उनीहरूलाई आपसी विभाजन तथा मतभेदबाट जोगाउन सकियोस्। उक्त कविता 'आमिना' नाम गरेकी एक महिलाको नामबाट प्रकाशित गरिएको थियो। यहाँ ती कविताको अंश प्रस्तुत छ:

हे अल्लाहका रसूल, यस संसारलाई बचाउनुहोस्, ...जसमा युद्धको आगो सल्किरहेको छ र स्वयं त्यो त्यसैको ज्वालामा जलिरहेको छ।

हे अल्लाहका रसूल, उम्मतको उद्धार गर्नुहोस्, ...जसको यात्रा शङ्काको अन्धकारमा लामो भइसकेको छ।

हे अल्लाहका रसूल, उम्मतको उद्धार गर्नुहोस्, ...जसका लक्ष्यहरू शोकको भुलभुलैयामा हराएका छन्।

त्यसपछि उनले भनिन्:

हे नबी! छिटो विजय प्रदान गर्नुहोस्, ...जसरी तपाईंले बद्रको दिन छिटो विजय दिलाउनुभयो, जब तपाईंले अल्लाहलाई पुकार्नुभयो।

तब अपमान एक शानदार विजयमा परिणत भयो, ...निश्चय नै अल्लाहका यस्ता सेनाहरू छन् जसलाई देख्न सकिँदैन।

यसरी यस लेखिकाले बिर्सेर वा अनजानमा रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) लाई गुहार माग्दै उहाँसँग शीघ्र विजयद्वारा उम्मतको उद्धार गर्न आग्रह गरेकी छिन्। तर विजय केवल अल्लाहकै हातमा छ, नबी ﷺ वा अन्य कुनै सृष्टिको हातमा होइन। जस्तो कि अल्लाहले आफ्नो स्पष्ट किताबमा भन्नुभएको छ:

﴿...وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾

"...विजय केवल अल्लाहबाट आउँछ, जो सर्वशक्तिमान र बुद्धिमान् हुनुहुन्छ।" [आले इम्रानः १२६] अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ...﴾

"यदि अल्लाहले तिमीहरूलाई सहायता गर्नुभयो भने, तिमीहरूमाथि कसैले पनि विजय प्राप्त गर्न सक्दैन। यदि उहाँले

तिमीहरूलाई त्याग्नुभयो भने, उहाँपछि तिमीहरूलाई सहायता गर्ने अरू को छ?'' [आले इमरान: १६०]

प्रार्थना र गुहार (इस्तिगासा) जस्ता कार्यहरू वास्तवमा उपासना (इबादत) का विशेष प्रकार हुन्, जसलाई अल्लाह बाहेक अरू कसैप्रति समर्पित गर्नु जायज हुँदैन। यसो गर्नु जायज छैन भन्ने कुरा स्पष्ट प्रमाण तथा सर्वसम्मति (इज्मा) द्वारा प्रमाणित छ। महान् अल्लाहले मानिसहरूलाई आफ्नो उपासना (इबादत) का लागि सृष्टि गर्नुभयो। र उहाँले त्यही उपासनाको व्याख्या गर्न, त्यसतर्फ आमन्त्रण गर्न र मार्गदर्शन दिनका लागि रसूलहरू (सन्देशवाहकहरू) पठाउनुभयो तथा पुस्तकहरू अवतरण गर्नुभयो, जस्तै अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴿٥٦﴾﴾

"मैले जिन्न र मानवलाई केवल आफ्नो उपासनाको लागि सृष्टि गरेको छु।" [अज्जारियात: ५६] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

''निश्चय नै हामीले प्रत्येक समुदायमा एक रसूल (सन्देशवाहक) पठायौं, ताकि तिनीहरूले केवल अल्लाहको उपासना गरून् र तागूतबाट टाढा रहून्..।" [अन्नहल: ३६] अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾﴾

''हामीले तिमीभन्दा अघि कुनै पनि रसूल पठाएनौं, तर हामीले उनलाई यही 'वह्य' (प्रकाश) गर्यौं: 'म बाहेक अरू कोही पूज्य छैन,

त्यसैले मेरो मात्र इबादत गर।" [अल् अम्बियाः २५] अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ① أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ②﴾

"अलिफ-लाम-रा। यो एउटा यस्तो पुस्तक हो, जसका आयतहरू सुदृढ बनाइएका छन्, त्यसपछि सर्वज्ञ, तत्वदर्शी अल्लाहबाट विस्तृत रूपमा व्याख्या गरिएका छन्।

तिमीहरूले अल्लाह बाहेक अरू कसैको इबादत नगर। निश्चय नै, म तिमीहरूलाई उहाँकै तर्फबाट चेतावनी दिने र शुभसूचना सुनाउने व्यक्ति हुँ।" [हूदः १-२]

यी स्पष्ट (मोहकम) आयतहरूमा अल्लाह तआलाले प्रस्ट पार्नुभएको छ, उहाँले जिन्न र मानव (दुई समुदाय) लाई केवल आफ्नो एक्लै इबादत गर्नका लागि सृष्टि गर्नुभएको हो जसमा उहाँको कोही पनि साझेदार छैन। उहाँले रसूलहरू (अलैहिमुस्सलाम) लाई यही इबादतको आदेश दिन र यसको विपरीत कुराबाट रोक्न पठाउनुभएको हो भन्ने कुरा पनि स्पष्ट गर्नुभयो। साथै, उहाँले आफ्ना पवित्र ग्रन्थका आयतहरूलाई अत्यन्त सुदृढ र विस्तृत रूपमा बयान गर्नुभएको छ, ताकि उहाँ बाहेक अरू कसैको इबादत नगरियोस्।

यो स्पष्ट रूपमा ज्ञात छ कि उपासनाको अर्थ हो: अल्लाहको एकत्व (तौहीद) स्वीकार गर्नु र उहाँको आज्ञापालन गर्नु—उहाँका आदेशहरूको पालना गरेर र उहाँका निषेधहरूबाट टाढा रहेर।

अल्लाहले हामीलाई धेरै आयतहरूमा यसबारे आदेश दिनुभएको छ, जसमा उहाँको यो कथन पनि समावेश छ:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

"उनीहरूलाई केवल अल्लाहकै उपासना गर्न, उहाँप्रति धर्ममा निष्ठावान रहन र सत्यतर्फ एकनिष्ठ (एकाग्र) हुन मात्र आदेश दिइएको थियो..।" [अल्-बय्यिना: ५] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

"तिम्रा पालनकर्ताले आदेश दिनुभएको छ कि तिमीहरूले उहाँ बाहेक अरू कसैको उपासना नगर...।" [अल् इस्राः २३] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ ۝٣﴾

"निस्सन्देह, हामीले तिमीलाई सत्यताका साथ ग्रन्थ अवतरित गरेका छौं। त्यसैले अल्लाहको उपासना गर, उहाँप्रति निष्ठावान (एकनिष्ठ) भएर।

जानिराख, धर्म केवल अल्लाहकै लागि हो। जसले उहाँ बाहेक अरूलाई संरक्षक बनाएका छन्, उनीहरू भन्छन्: 'हामी उनीहरूको उपासना केवल यस कारण गर्छौं कि उनीहरूले हामीलाई अल्लाहको नजिक ल्याइदिऊन्।' निश्चय नै, अल्लाहले उनीहरूबीच भएको

विवादको निर्णय गर्नुहुन्छ। निश्चय नै, अल्लाह झूटो र कृतघ्न काफिरलाई मार्गदर्शन गर्नुहुन्न।" [अज्जुमर: २-३]

यस विषयमा धेरै आयतहरू छन् र ती सबैले केवल अल्लाहको मात्र उपासना गर्ने तथा उहाँ बाहेक अरू सबैको उपासना त्याग्नुपर्ने कुरालाई प्रमाणित गर्दछन्—चाहे ती सन्देशवाहकहरू हुन् वा अन्य कुनै पनि व्यक्ति।

निस्सन्देह, प्रार्थना (दुआ) उपासनाका सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण र व्यापक रूपहरूमध्ये एक हो, त्यसैले यो केवल अल्लाहकै लागि निष्कपट रूपमा गर्नुपर्छ, जस्तै सर्वशक्तिमान अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ۝١٤﴾

"त्यसैले अल्लाहलाई पुकार, आफ्नो उपासनालाई उहाँकै लागि निष्ठापूर्वक बनाउँदै, चाहे काफिरहरूलाई यो मन नपरोस्।" [गाफिर: १४] अल्लाहले भन्नुभएको छ :

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا۝١٨﴾

"मस्जिदहरू केवल अल्लाहका लागि हुन्, त्यसैले अल्लाहसँगै कसैलाई नपुकार।" [अल-जिन्न : १८] दुआलाई केवल अल्लाहतर्फ समर्पित गर्ने यो निर्देशन नबीहरू लगायत सम्पूर्ण सृष्टिलाई समेट्छ; जस्तै उहाँको भनाइ:

﴿وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ۝١٠٦﴾

"अल्लाह बाहेक त्यस्तालाई नपुकार, जसले तिमीलाई न त फाइदा पुऱ्याउन सक्छ न त हानि नै। यदि तिमीले त्यसो गऱ्यौ भने, निश्चय नै तिमी अत्याचारीहरू (जालिमहरू) मध्ये हुनेछौ।" [यूनुसः १०६] यो सम्बोधन नबी ﷺ का लागि हो, र अल्लाह सुब्हानहुले उहाँलाई शिर्कबाट सुरक्षित राख्नुभएको कुरा सर्वविदित छ। तर यसको उद्देश्य अरूलाई चेतावनी दिनु हो। त्यसपछि उहाँ (अल्लाह) ले भन्नुभयो:

﴿وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ الظَّالِمِينَ١٠٦﴾

"अल्लाहबाहेक त्यस्तालाई नपुकार, जसले तिमीलाई न लाभ पुऱ्याउन सक्छ न हानि। यदि तिमीले त्यसो गऱ्यौ भने, निश्चय नै तिमी अत्याचारीहरूमध्ये हुनेछौ।" [यूनुसः १०६] यो सम्बोधन नबी ﷺ लाई गरिएको हो, तर यसको उद्देश्य अरू मानिसहरूलाई चेतावनी दिनु हो; किनकि अल्लाहले आफ्ना रसूललाई शिर्क (बहुदेववाद) बाट सुरक्षित राख्नुभएको कुरा सर्वविदितै छ। त्यसपछि अल्लाह تعالى ले निषेध र चेतावनीलाई अझ कडा पार्दै भन्नुभयो:

﴿...فَإِن فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ الظَّالِمِينَ﴾

"...यदि तिमीले त्यसो गर्यौ भने, तिमी निश्चय नै अत्याचारीहरूमध्ये हुनेछौ।" जब 'जुल्म' (अत्याचार/अन्याय) सामान्य रूपमा प्रयोग गरिन्छ, त्यसको अर्थ ठूलो शिर्क (अल्लाहसँग साझेदार ठहराउने) हुन्छ, जसरी अल्लाह तआलाले भन्नुभएको छ:

﴿...وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

"...काफिरहरू नै अत्याचारी (जालिम) हरू हुन्।"

[अल्-बकरह: २५४] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿...إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

"...निश्चय नै शिर्क (बहुदेववाद) ठूलो अत्याचार हो।" [लुकमानः १३] यदि मानवजातिका नायक हाम्रा नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले पनि अल्लाह बाहेक अरूलाई पुकार्नुभयो भने उहाँ पनि अत्याचारी (जालिम) मध्ये पर्नुहुनेछ भने, उहाँ बाहेक अरूको अवस्था कस्तो होला?!

यी र यस्तै अन्य आयतहरूबाट स्पष्ट हुन्छ कि अल्लाह बाहेक अरूलाई (जस्तै: मृतकहरू, रूखहरू, मूर्तिहरू आदि) पुकार्नु अल्लाहसँग शिर्क गर्नु हो। यो अल्लाहको उपासनामा एकत्व (तौहीद) को विपरीत हो, जसका लागि अल्लाहले जिन्न र मानवलाई सृष्टि गर्नुभयो, रसूलहरू पठाउनुभयो र किताबहरू अवतरित गर्नुभयो। साथै, यो 'ला इलाहा इल्लल्लाह' को अर्थ र अभिप्रायको पनि विपरीत छ, किनकि यसको अर्थ अल्लाह बाहेक अरूको उपासनालाई अस्वीकार गर्नु र केवल अल्लाहकै लागि उपासनालाई स्थापित गर्नु हो। जसरी अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِيُّ ٱلْكَبِيرُ ۝٦٢﴾

“किनभने अल्लाह नै सत्य हुनुहुन्छ र उहाँ बाहेक जसलाई उनीहरूले पुकार्छन् ती सबै असत्य हुन्। निश्चय नै अल्लाह सर्वोच्च र महान हुनुहुन्छ।” [अल्-हज: ६२]

यो नै धर्मको मूल आधार र दीन (धर्म) को जग हो। यो मूल आधार सही नभएसम्म कुनै पनि उपासना मान्य हुँदैन। अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَلَقَدْ أُوحِىَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴿٦٥﴾﴾

“निश्चय नै तिमीतर्फ र तिमीभन्दा अघिका (रसूलहरू) तर्फ पनि यही वहि गरिएको छ; यदि तिमीले शिर्क गर्यौ भने अवश्य नै तिम्रा कर्महरू नष्ट हुनेछन् र तिमी घाटामा पर्नेहरूमध्ये हुनेछौ।” [अज्जुमर: ६५]
अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

“... यदि उनीहरूले शिर्क गरे भने, तिनीहरूले गरेका सबै कर्महरू निश्चय नै नष्ट हुनेछन्।” [अल् अनआम: ८८]

माथि उल्लेख गरिएका कुराहरूबाट स्पष्ट हुन्छ कि इस्लाम धर्म र 'ला इलाहा इल्लल्लाह' भन्ने शहादतका दुई महान आधारहरू छन्:

पहिलो: केवल एक अल्लाहको उपासना गर्नु र उहाँको उपासनामा अरू कसैलाई साझेदार नगर्नु। त्यसैले जसले नबीहरू वा अन्य मृतकहरूलाई पुकार्छ, वा मूर्तिहरू, रूखहरू, ढुङ्गाहरू वा अन्य

सृष्टिहरूलाई पुकार्छ, वा उनीहरूबाट सहायता माग्छ, वा बलिदान र नज्र (भाकल) मार्फत उनीहरूको नजिक हुन खोज्छ, वा उनीहरूका लागि नमाज पढ्छ, वा उनीहरूका लागि सज्दा गर्छ—त्यो व्यक्तिले उनीहरूलाई अल्लाह बाहेक आफ्ना प्रभु बनाएको हुन्छ, र उनीहरूलाई अल्लाहका समकक्ष ठहराएको हुन्छ। यसरी उसले 'ला इलाहा इल्लल्लाह' को अर्थलाई उल्लङ्घन गरेको र त्यसको विपरीत काम गरेको हुन्छ।

दोस्रो: अल्लाह तआलाको उपासना केवल उहाँका नबी र रसूल ﷺ को शरीअतअनुसार मात्र गरिनु पर्छ। त्यसैले जसले धर्ममा त्यस्तो कुरा आविष्कार (बिदअत) गर्छ जसको अनुमति अल्लाहले दिएको छैन, उसले "मुहम्मद ﷺ अल्लाहका रसूल हुन्" भन्ने शहादतको अर्थ पूरा गरेको हुँदैन, र उसको कर्म न त उसलाई फाइदा दिन्छ न त स्वीकार गरिन्छ। अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا﴾

"हामी उनीहरूले गरेका कर्महरूतर्फ अघि बढ्छौं, अनि ती सबैलाई उडिरहेको धुलो जस्तै (व्यर्थ) बनाइदिन्छौं।" [अल् फुर्कान: २३] यस आयतमा उल्लेख गरिएका कर्महरूको अभिप्राय ती व्यक्तिहरूका कर्म हुन् जो अल्लाहसँग शिर्क गर्दै मरेका हुन्छन्।

यसमा ती बिदअत कर्महरू पनि पर्छन् जसको अनुमति अल्लाहले दिनुभएको छैन। कियामतको दिन ती कर्महरू धुलोझैं उडेर जानेछन्, किनभने ती अल्लाहको पवित्र शरीअतसँग मेल खाँदैनन्। जस्तै नबी ﷺ

ले भन्नुभयो:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ».

"जसले हाम्रो यस धर्ममा कुनै पनि नयाँ कुरा निकाल्छ जुन धर्मको भाग होइन, त्यो अस्वीकार्य हो।" (बुखारी र मुस्लिम)

निष्कर्षमा भन्नुपर्दा: उक्त लेखिकाले आफ्ना सम्पूर्ण गुहार र प्रार्थनाहरू रसूल ﷺ तर्फ लक्षित गरेकी छिन् र संसारका पालनहारलाई पूर्ण रूपमा बेवास्ता गरेकी छिन्, जबकि विजय, हानि र लाभ केवल उहाँकै हातमा छन् र उहाँ बाहेक अरू कसैको हातमा यस्ता कुनै कुरा छैनन्।

निस्सन्देह, यो अत्यन्त ठूलो र गम्भीर अत्याचार हो। अल्लाहले केवल आफ्नै उपासना गर्न आदेश दिनुभएको छ। उहाँले आफूलाई पुकार्नेहरूको दुआ स्वीकार गर्ने वाचा गर्नुभएको छ। साथै, जसले उहाँको इबादत तथा दुआबाट अहंकार गर्छ, त्यसलाई जहन्नममा प्रवेश गराइने चेतावनी पनि दिनुभएको छ। अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ۝٦٠﴾

"तिमीहरूका पालनहारले भन्नुभएको छ: 'मलाई पुकार, म तिमीहरूको पुकार स्वीकार गर्नेछु। निश्चय नै जो मानिसहरू मेरो इबादतबाट अहंकार गर्छन्, तिनीहरू चाँडै अपमानित अवस्थामा जहन्नममा प्रवेश गर्नेछन्।" [गाफिर: ६०] अर्थात्: अपमानित, तुच्छ र

अत्यन्त हीन अवस्थामा। यस पवित्र आयतले प्रमाणित गर्दछ कि दुआ (प्रार्थना) पनि एक प्रकारको इबादत (उपासना) हो। जसले दुआ गर्नमा अहङ्कार गर्छ, उसको बासस्थान नर्क हुनेछ। यदि अल्लाहसँग दुआ गर्न अहङ्कार गर्ने व्यक्तिको अवस्था यस्तो हुन्छ भने, अल्लाहलाई छोडेर अरूलाई पुकार्ने र उहाँबाट विमुख हुने व्यक्तिको अवस्था कस्तो होला? जबकि अल्लाह सबैभन्दा नजिक हुनुहुन्छ, हरेक वस्तुको मालिक हुनुहुन्छ र सबै कुरामाथि पूर्ण सामर्थ्य राख्नुहुन्छ। जस्तै उहाँले भन्नुभएको छ:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ١٨٦﴾

"जब मेरा भक्तहरूले तिमीलाई मेरो बारेमा सोध्छन्, तब निःसन्देह म अत्यन्त नजिक छु। जब कुनै पुकार्नेले मलाई पुकार्छ, तब म उसको पुकारको उत्तर दिन्छु। अतः उनीहरूले पनि मेरो आदेश पालन गरून् र ममाथि ईमान राखून्, ताकि उनीहरू सही मार्ग प्राप्त गर्न सकून्।" [अल्-बकरह: १८६] रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले सही हदीसमा बताउनुभएको छ कि दुआ नै इबादत हो। साथै उहाँले आफ्ना छोरा अब्दुल्लाह बिन अब्बास (रजियल्लाहु अन्हुमा) लाई भन्नुभयो:

«احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللهِ».

"अल्लाहका आदेशहरूको रक्षा गर, अल्लाहले तिमीलाई रक्षा गर्नुहुनेछ। अल्लाहका हकहरूको रक्षा गर, तिमीले उहाँलाई आफ्नो

अगाडि पाउनेछौ। जब तिमी केही माग्छौ भने केवल अल्लाहसँग माग र जब तिमी सहायता चाहन्छौ भने केवल अल्लाहसँग सहायता माग।" यसलाई तिर्मिजी लगायत अन्य विद्वानहरूले रिवायत गरेका छन्।

उहाँ (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले अर्को हदीसमा भन्नुभएको छ:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

"जो व्यक्ति अल्लाहसँगै अरूलाई पुकारिरहेको अवस्थामा मर्छ, ऊ आगो (जहन्नम) मा प्रवेश गर्नेछ।" (बुखारी) बुखारी र मुस्लिमको हदीसमा छ, नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) लाई सोधियोः "सबैभन्दा ठूलो पाप कुन हो?" उहाँले भन्नुभयोः

«أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ».

"तिमीले अल्लाहका लागि साझेदार ठहराउनु, जबकि उहाँले नै तिमीलाई सृष्टि गर्नुभएको हो।" "निद्द" भन्नाले समान, समकक्ष वा साझेदार भन्ने अर्थ हुन्छ। त्यसैले जसले अल्लाह बाहेक अरूलाई पुकार्छ, वा उनीहरूसँग सहायता माग्छ, वा उनीहरूको नाममा नज्र (भाकल) गर्छ, वा उनीहरूको लागि बलि चढाउँछ, वा उनीहरूका लागि कुनै प्रकारको इबादत गर्छ, उसले तिनीहरूलाई अल्लाहको साझेदार बनाएको ठहरिन्छ; चाहे त्यो कुनै नबी होस्, कुनै वली होस्, कुनै फरिश्ता होस्, कुनै जिन्न होस्, कुनै मूर्ति होस् वा अन्य कुनै सृष्टि।

यहाँ कसैले भन्न सक्छः उपस्थित जीवित व्यक्तिसँग उसले गर्न सक्ने कामको अनुरोध गर्नु, वा उसबाट त्यस्ता सांसारिक तथा भौतिक

कामहरूमा सहायता लिनु जसको उसमा क्षमता छ—यसको हुक्म के हो? जवाफः यो शिर्क होइन, बरु मुसलमानहरूबीच जायज र सामान्य व्यवहारहरूमध्ये पर्दछ। जस्तै अल्लाहले मुसा (अलैहिस्सलाम) को कथामा भन्नुभएको छ:

﴿...فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِى مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِى مِنْ عَدُوِّهِ...﴾

"...त्यसपछि उनका पक्षका व्यक्तिले उनका शत्रु विरुद्ध उनीसँग सहायता मागे...।" [अल् कससः १५] जस्तै अल्लाहले मुसा (अलैहिस्सलाम) कै कथामा अर्को ठाउँमा भन्नुभएको छः

﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ...﴾

"त्यसपछि उनी त्यहाँबाट डराउँदै र चिन्तित अवस्थामा निस्किए...।" [अल् कससः २१] जसरी मानिसले युद्धको समयमा आफ्ना साथीहरूसँग सहायता माग्छ, त्यसैगरी अन्य त्यस्ता कामहरूमा पनि जहाँ मानिसहरूलाई एकअर्काको आवश्यकता पर्दछ र आपसमा सहयोग लिनुपर्छ।

अल्लाहले आफ्नो नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) लाई आफ्नो उम्मतलाई यो बताउन आदेश दिनुभएको छ कि उहाँ स्वयं कसैको लागि लाभ वा हानिको मालिक हुनुहुन्न। महान् अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝٢١ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝٢٢﴾

"भनिदेऊः म त केवल आफ्ना पालनकर्तालाई पुकार्छु र उहाँसँग कसैलाई साझेदार बनाउँदिनँ।

भनिदेऊः निश्चय नै म तिमीहरूका लागि न कुनै हानि गर्ने अधिकार राख्छु, न त सही मार्गदर्शन गर्ने।" [अल-जिन्नः २१-२२] अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ١٨٨﴾

"भनिदेऊः म आफ्नै लागि पनि कुनै लाभ वा हानिको अधिकार राख्दिनँ, बाहेक जुन अल्लाहले चाहनुहुन्छ। यदि मलाई ग़ैब (अदृश्य) को ज्ञान भएको भए, म धेरै भलाइ संकलन गर्ने थिएँ र मलाई कुनै दुःख पनि पुग्ने थिएन। म त केवल ईमान ल्याउने समुदायका लागि चेतावनी दिने र शुभसूचना सुनाउने व्यक्ति हुँ।" [अल् अअराफः १८८]

यस अर्थका आयतहरू धेरै छन्।

यो कुरा सर्वविदितै छ कि नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले केवल आफ्ना पालनकर्तालाई मात्र पुकार्नुहुन्थ्यो। सही रिवायतमा आएको छ कि बद्रको युद्धको दिन उहाँले अल्लाहसँग सहायता र आफ्ना शत्रुमाथि विजयको प्रार्थना गरिरहनुभएको थियो, र बारम्बार विनती गर्दै भन्नुहुन्थ्योः "हे मेरो पालनकर्ता! तपाईंले मलाई दिनुभएको वाचा पूरा गरिदिनुहोस्।" यहाँसम्म कि सबैभन्दा सत्यनिष्ठ अबु बकर (रज़ियल्लाहु अन्हु) ले भन्नुभयोः "हे अल्लाहका रसूल! तपाईंका लागि यति पर्याप्त छ, किनकि अल्लाहले तपाईंलाई दिनुभएको वाचा अवश्य

पूरा गर्नुहुनेछ।” त्यसपछि यस सम्बन्धमा अल्लाहले यो आयत अवतरण गर्नुभयोः

﴿إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلۡفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُرۡدِفِينَ ٩﴾

“जब तिमीहरू आफ्ना पालनकर्तासँग सहायता मागिरहेका थियौ, तब उहाँले तिमीहरूको प्रार्थना स्वीकार गर्दै भन्नुभयोः ‘निश्चय नै म तिमीहरूलाई क्रमिक रूपमा एक हजार स्वर्गदूतहरूद्वारा सहयोग गर्नेछु।” [अल्-अन्फाल:९] त्यसैले अल्लाहले यी आयतहरूमा उनीहरूको पुकार र बिन्तीको उल्लेख गर्नुभएको छ। उहाँले उनीहरूको प्रार्थना स्वीकार गर्नुभयो र उनीहरूलाई फरिश्ताहरूद्वारा सहायता गर्नुभयो, ताकि विजयको शुभसन्देश प्राप्त होस् र उनीहरूको मनमा शान्ति तथा ढुक्कता पैदा होस्। साथै, अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभयो कि विजय फरिश्ताहरूको तर्फबाट होइन, बरु वास्तविक विजय त केवल उहाँकै तर्फबाट हुन्छ। त्यसैले अल्लाह तआलाले भन्नुभयोः

﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ...﴾

“विजय त केवल अल्लाहकै तर्फबाट हुन्छ...।” [आले इम्रानः १२६] अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٢٣﴾

“निश्चय नै अल्लाहले बद्रको युद्धमा तिमीहरूलाई सहायता गर्नुभएको थियो, जबकि तिमीहरू कमजोर अवस्थामा थियौ। त्यसैले

अल्लाहसँग डर मान, ताकि तिमीहरू कृतज्ञ बन्न सक।” [आले इमरान: १२३] यस आयतमा अल्लाह तआलाले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि बद्रको दिन उहाँ नै उनीहरूको वास्तविक सहायक हुनुहुन्थ्यो। यसबाट थाहा हुन्छ कि उहाँले उनीहरूलाई प्रदान गर्नुभएको हतियार, शक्ति तथा फरिश्ताहरूको सहायता — यी सबै विजयका साधनहरू, शुभसन्देश र मनको शान्तिका माध्यम मात्र थिए। वास्तविक विजय भने तिनबाट होइन, बरु केवल अल्लाहकै तर्फबाट थियो। त्यसो भए, यी लेखिका वा उनीजस्ता अन्य मानिसहरूले कसरी यस्तो साहस गर्छन् कि उनीहरूले आफ्नो सहायता र विजयको याचना नबी ﷺ सँग गर्छन्, जबकि उनीहरू समस्त संसारका पालनकर्ता — हरेक वस्तुका मालिक र सबै कुरामाथि सामर्थ्य राख्ने अल्लाहबाट विमुख हुन्छन्?!

निस्सन्देह, यो अत्यन्त घोर अज्ञानता हो, बरु यो त सबैभन्दा ठूलो शिर्क हो। त्यसैले यस लेखिकाले महान् अल्लाहसमक्ष साँचो तौबा (पश्चात्ताप) गर्नुपर्दछ। साँचो तौबाका केही महत्वपूर्ण सर्तहरू यस प्रकार छन्: पहिलो: आफूबाट भएको कर्मप्रति पश्चात्ताप गर्नु। दोस्रो: आफूले गरेको त्यस कार्यलाई पूर्ण रूपमा त्याग्नु। तेस्रो: अल्लाहको महानताको सम्मान गर्दै, उहाँप्रति निष्कपट भई, उहाँका आदेशहरूको पालन गर्ने र उहाँले निषेध गर्नुभएको कुराबाट टाढा रहने उद्देश्यले, फेरि त्यसतर्फ नफर्किने दृढ संकल्प गर्नु। यही नै सच्चा तौबा हो। चौथोः यदि गल्ती मानिसहरूको हकसँग सम्बन्धित छ भने, त्यसको अधिकार त्यसको हकदारलाई फिर्ता गर्नु, वा उससँग क्षमा मागेर आफूलाई जिम्मेवारीबाट मुक्त गराउनु।

अल्लाहले आफ्ना बन्दाहरूलाई तौबा गर्न आदेश दिनुभएको छ र उनीहरूको तौबा स्वीकार गर्ने वाचा पनि गर्नुभएको छ। जस्तै अल्लाह तआलाले भन्नुभएको छः

﴿...وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴿٣١﴾﴾

"हे मुमिनहरू! तिमीहरू सबै अल्लाहसँग तौबा गर, ताकि तिमीहरू सफल हुन सक।" [अन्नूरः ३१] अल्लाहले ईसाईहरूको बारेमा भन्नुभएको छः

﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴿٧٤﴾﴾

“के उनीहरू अल्लाहतर्फ तौबा गर्दैनन् र उहाँसँग क्षमा माग्दैनन्? जबकि अल्लाह अत्यन्त क्षमाशील र अत्यन्त दयालु हुनुहुन्छ।” [अल् माइदाः ७४] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا﴿٦٨﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴿٧٠﴾﴾

“ती व्यक्तिहरू, जसले अल्लाहसँगै अरू कसैको उपासना गर्दैनन्, न त कुनै त्यस्तो व्यक्तिको हत्या गर्छन् जसको हत्या अल्लाहले निषेध गर्नुभएको छ — न्यायोचित कारणबाहेक — र न त व्यभिचार गर्छन्। अनि जसले यस्ता कर्म गर्छ, उसले कठोर दण्ड भोग्नेछ।

कयामतको दिन उसलाई दोब्बर सजाय दिइनेछ र ऊ त्यसमा

अपमानित अवस्थामा सधैंभरि रहनेछ।

तर जसले तौबा गऱ्यो, ईमान ल्यायो र सत्कर्म गऱ्यो, तिनका नराम्रा कर्महरूलाई अल्लाहले राम्रा कर्महरूमा परिवर्तन गरिदिनुहुनेछ। अनि अल्लाह अत्यन्त क्षमाशील र अत्यन्त दयालु हुनुहुन्छ।" [अल्-फुरकान: ६८-७०] अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ۝٢٥﴾

"उहाँ नै आफ्ना बन्दाहरूको तौबा स्वीकार गर्नुहुन्छ, नराम्रा कर्महरूलाई माफ गर्नुहुन्छ र तिमीहरूले जे गर्छौ, त्यो सबै जान्नुहुन्छ।" [अश्शूराः २५]

अल्लाहका रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि व सल्लम) बाट प्रमाणित छ, उहाँले भन्नुभएको छ:

«الإِسْلَامُ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ، وَالتَّوْبَةُ تَجُبُّ مَا كَانَ قَبْلَهَا».

"इस्लामले आफूभन्दा अघिका सबै (पापहरू) मेटाइदिन्छ र तौबाले पनि आफूअघिका सबै (पापहरू) समाप्त गरिदिन्छ।"

शिर्कको ठूलो खतरा र यो सबैभन्दा ठूलो पाप भएकोले, साथै यस लेखिकाबाट निस्किएको कुराबाट मानिसहरू भ्रमित नहोऊन् भनेर मैले यी संक्षिप्त शब्दहरू लेखेको हुँ। साथै, अल्लाह र उहाँका बन्दाहरूप्रति सच्चा सदुपदेश गर्नु अनिवार्य भएकाले पनि। म अल्लाहसँग प्रार्थना गर्छु: हे अल्लाह! यसबाट हामीलाई लाभ प्रदान गरिदिनुहोस्, हाम्रो अवस्था र सबै मुस्लिमहरूको अवस्था सुधारिदिनुहोस्, हामी सबैलाई

धर्मको सही समझ (फिक्ह) र त्यसमा स्थिरता प्रदान गरिदिनुहोस्, हामी तथा सबै मुस्लिमहरूलाई हाम्रो आत्माको दुष्टता र हाम्रा खराब कर्महरूको नराम्रो परिणामबाट सुरक्षित राखिदिनुहोस्। निश्चय नै उहाँ नै यसको संरक्षक हुनुहुन्छ र उहाँ सबै कुरामा पूर्ण सामर्थ्यवान हुनुहुन्छ।

अल्लाहले हाम्रा नबी मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) माथि, उहाँका परिवार र उहाँका सम्पूर्ण साथीहरू (सहाबा) माथि दया र शान्ति अवतरित गरून्।

***

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

तेस्रो पत्र:

जिन र शैतानहरूसँग सहायता माग्नु तथा उनीहरूका लागि भाकल (नजर) गर्नुको हुक्म

अब्दुल अजीज बिन अब्दुल्लाह बिन बाजको तर्फबाट, यो पत्र पढ्ने सम्पूर्ण मुसलमानहरूका लागि। अल्लाहले मलाई र उनीहरूलाई आफ्नो धर्मलाई दृढ रूपमा समात्न र त्यसमा स्थिर रहन तौफिक प्रदान गरून्, आमीन।

अस्सलामु अलैकुम व रहमतुल्लाहि व बरकातुहु

(तिमीहरूमाथि अल्लाहको शान्ति, दया र बरकत होस्।)

अम्मा बअ्दु: केही भाइहरूले मलाई केही अज्ञानी मानिसहरूले गर्ने कार्यहरूको बारेमा सोधे, जसमा उनीहरू अल्लाह बाहेक अरूलाई पुकार्छन् र कठिन परिस्थितिहरूमा उनीहरूसँग सहायता माग्छन्। जस्तै: जिन्नहरूलाई पुकार्नु, उनीहरूसँग गुहार माग्नु, उनीहरूका नाममा नज्र (भाकल) मान्नु तथा उनीहरूका लागि बलि चढाउनु। त्यसैगरी, केही मानिसहरूको यो भनाइ: "या सबअह (हे सात जना)!" अर्थात् जिन्नहरूको सात जना अगुवाहरूलाई पुकार्दै यसो भन्ने: "यसलाई समात, यसको हड्डीहरू भाँचिदेऊ, यसको रगत पिउ, यसलाई विकृत बनाइदेऊ। हे सात जना! यससँग यस्तो–यस्तो गर।" वा केही मानिसहरूको यस्तो भनाइ: "हे दिउँसोका जिन्नहरू! हे अपराह्नका

जिन्नहरू! यसलाई समात।” यस्ता कुराहरू विशेषगरी केही दक्षिणी क्षेत्रहरूमा धेरै पाइन्छन्। त्यसैसँग सम्बन्धित अर्को कुरा भनेको मरेका मानिसहरूलाई पुकार्नु हो, चाहे उनीहरू नबी हुन्, सत्पुरुष हुन् वा अन्य कोही; साथै फरिश्ताहरूसँग पनि गुहार माग्नु हो। यी सबै र यस्तै अन्य कार्यहरू आफूलाई मुस्लिम भन्ने धेरै मानिसहरूबाट भइरहेको पाइन्छ। यसको कारण अज्ञानता तथा आफूभन्दा अघिकाहरूको अन्धानुकरण हो। कतिपयले यस विषयलाई हल्का रूपमा लिँदै यस्तो तर्क पनि गर्छन्: “यो त जिब्रोबाट निस्कने सामान्य कुरा मात्र हो, हामी यसको अभिप्राय राख्दैनौँ र यसमा विश्वास पनि गर्दैनौँ।”

उनले मलाई यसबारे पनि सोधे: यस्ता कार्यहरू गर्ने मानिसहरूसँग विवाह गर्ने हुक्म के हो? उनीहरूले गरेको जबिहा (बलि) को हुक्म के हो? उनीहरूमाथि जनाजाको नमाज पढ्ने वा उनीहरूको पछाडि नमाज पढ्ने हुक्म के हो? साथै झारफुक गर्ने, जादु–टोना गर्ने र भविष्यवाणी गर्ने दाबी गर्ने व्यक्तिहरूलाई साँचो ठान्ने हुक्म के हो? जस्तै: कुनै व्यक्तिले बिरामीले प्रयोग गरेको वस्तु—जस्तै पगडी, सुरुवाल, ओढ्ने कपडा आदि—हेरेर मात्र रोग र त्यसको कारण थाहा पाउने दाबी गर्नु।

जवाफः समस्त प्रशंसा अल्लाहकै लागि हुन्, जो सम्पूर्ण संसारका पालनकर्ता हुनुहुन्छ। दरुद र सलाम अवतरित होस् सर्वश्रेष्ठ नबी तथा अन्तिम सन्देष्टा मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) माथि, उहाँको परिवार, उहाँका सहाबाहरू र कियामतको दिनसम्म उनीहरूको मार्ग अनुसरण गर्ने सबैमाथि पनि।

अम्मा बअ्दु: निःसन्देह अल्लाहले जिन्न र मानवलाई केवल आफ्नै

उपासना गर्न र उहाँ बाहेक अरू कसैको उपासना नगर्नका लागि सृष्टि गर्नुभएको हो। दुआ लगायत, बलि, नज्र (भाकल) मान्न तथा सम्पूर्ण इबादतहरू उहाँकै लागि गर्नु पर्छ। उहाँले यही उद्देश्यका साथ रसूलहरू पठाउनुभयो, उनीहरूलाई सोही कुराको आदेश दिनुभयो र आकाशीय किताबहरू अवतरण गर्नुभयो। तीमध्ये सबैभन्दा महान् पवित्र कुरआन हो, जसमा यस विषयको स्पष्ट व्याख्या गरिएको छ, मानिसहरूलाई यसतर्फ आह्वान गरिएको छ, र अल्लाहसँग साझेदारी (शिर्क) गर्न तथा उहाँ बाहेक अन्यको उपासना गर्नबाट सचेत गराइएको छ। यही सबै मूल सिद्धान्तहरूको आधार र दीनको जग हो। यही "ला इलाहा इल्लल्लाह" भन्ने शाहादतको वास्तविक अर्थ हो। अर्थात्: अल्लाह बाहेक कुनै पनि साँचो रूपमा उपासना योग्य छैन। यसले अल्लाह बाहेक अरू सबैबाट उलूहियत (देवत्व) र इबादतलाई अस्वीकार गर्छ र इबादतलाई उहाँका सम्पूर्ण सृष्टिहरूमध्ये केवल एक अल्लाहका लागि मात्र स्थापित गर्छ। अल्लाहको किताब (कुरआन) र उहाँका रसूल ﷺ को सुन्नतमा यसका धेरै प्रमाणहरू छन्। तीमध्ये केही यसप्रकार छन्: अल्लाह तआलाको यो भनाइ:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

"मैले जिन्न र मानवजातिलाई केवल मेरो उपासना गर्नका लागि मात्र सृष्टि गरेको हुँ।" [अज्जारियात: ५६] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

"तिम्रो पालनकर्ताले आदेश गर्नुभएको छ कि उहाँ बाहेक अरू

कसैको उपासना नगर...।" [अल् इस्रा: २३] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

"उनीहरूलाई केवल यही आदेश दिइएको थियो कि उनीहरूले निष्ठापूर्वक धर्मलाई अल्लाहप्रति समर्पित गर्दै एकाग्र भई उहाँकै मात्र उपासना गरून्।" [अल्-बय्यिना: ५] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ۝٦٠﴾

"तिम्रो पालनकर्ता (रब) ले भन्नुभएको छ: 'मलाई पुकार, म तिम्रो प्रार्थना स्वीकार गर्नेछु।' निश्चय नै जसले मेरो उपासनाप्रति अहंकार गर्छन्, उनीहरू अपमानित र तुच्छ अवस्थामा जहन्नम (नरक) मा प्रवेश गर्नेछन्।" [गाफिर: ६०] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ...﴾

"जब मेरा भक्तहरूले तिमीलाई मेरो बारेमा सोध्छन् भने, भनिदेऊ: म निश्चय नै उनीहरूको अत्यन्त नजिक छु। जब कुनै पुकार्नेले मलाई पुकार्छ, म उसको पुकार स्वीकार गर्दछु।" [अल्-बकरह: १८६]

"यसरी अल्लाह तआलाले यी आयतहरूमा स्पष्ट पार्नुभएको छ कि उहाँले जिन्न र मानवजातिलाई केवल आफ्नो उपासना (इबादत) का लागि सृष्टि गर्नुभएको हो। उहाँले पवित्र कुरआनमार्फत तथा रसूल ﷺ द्वारा यो आदेश दिनुभएको छ कि उनीहरूले आफ्नो पालनकर्ता (रब) बाहेक अरू कसैको उपासना नगरून्।"

अल्लाह तआलाले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि दुआ (प्रार्थना) एक महान इबादत हो। जसले यसको सम्बन्धमा अहंकार गर्छ, ऊ नरकमा प्रवेश गर्नेछ। उहाँले आफ्ना बन्दाहरूलाई केवल उहाँलाई नै पुकार्न आदेश दिनुभएको छ र यो पनि बताउनुभएको छ कि उहाँ निकट हुनुहुन्छ र पुकार्नेहरूको प्रार्थना स्वीकार गर्नुहुन्छ। त्यसैले सबै बन्दाहरूका लागि अनिवार्य हुन्छ कि उनीहरूले आफ्ना पालनकर्तालाई मात्र दुआमा एक्लै पुकारून्; किनकि दुआ इबादतको एक प्रकार हो, जसका लागि उनीहरू सृष्टि गरिएका हुन् र जसको लागि उनीहरूलाई आदेश दिइएको हो। उहाँले भन्नुभएको छः

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١٦٢ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ١٦٣﴾

“भनिदेऊ: निश्चय मेरो नमाज, मेरो क़ुर्बानी (इबादत), मेरो जीवन र मेरो मृत्यु सबै अल्लाहका लागि हो, जो सम्पूर्ण संसारका पालनकर्ता हुनुहुन्छ।

उहाँको कोही साझेदार छैन, मलाई यही आदेश दिइएको छ र म नै (अल्लाहप्रति) समर्पित हुनेहरू मध्ये पहिलो हुँ।”

[अल-अन्-आम: १६२, १६३]

अल्लाहले आफ्ना नबी ﷺ लाई मानिसहरूलाई यसो भन्न आदेश दिनुभयो कि उहाँको नमाज, उहाँको कुर्बानी (जबह), उहाँको जीवन र उहाँको मृत्यु — सबै संसारका पालनकर्ता अल्लाहकै लागि हुन्, उहाँको कुनै साझेदार छैन।

यस आधारमा, जसले अल्लाह बाहेक अरू कसैको नाममा जबह (कुर्बानी) गर्छ, उसले अल्लाहसँग शिर्क गरेको ठहरिन्छ; जसरी अल्लाह बाहेक अरूका लागि नमाज पढ्नु शिर्क हो। किनभने अल्लाहले नमाज र कुर्बानीलाई सँगै उल्लेख गर्नुभएको छ र बताउनुभएको छ कि यी दुवै केवल उहाँकै लागि हुन्, उहाँको कुनै साझेदार छैन। त्यसैले जसले जिन्न, फरिश्ता, मृत व्यक्तिहरू वा अन्य कसैको नाममा उनीहरूको निकटता प्राप्त गर्ने उद्देश्यले कुर्बानी (जबह) गर्छ, ऊ त्यस्तै हो जसरी कसैले अल्लाह बाहेक अरूका लागि नमाज पढ्छ। सही हदीसमा नबी ﷺ ले भन्नुभएको छः

«لَعَنَ اللهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ».

"अल्लाहले त्यस व्यक्तिलाई लानत (धिक्कार) गर्नुभएको छ, जसले अल्लाह बाहेक अरूको नाममा कुर्बानी (जबह) गर्छ।" इमाम अहमदले तारिक बिन शिहाब (रजिअल्लाहु अन्हु) बाट हसन 'सनद' का साथ उल्लेख गरेका छन्, रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभएको छ:

«مرَّ رَجُلَانِ عَلَى قَومٍ لَهُم صَنَمٌ لَا يَجُوزُهُ أَحَدٌ حَتَّى يُقرِّبَ لَهُ شَيئًا، فَقَالُوا لِأَحَدِهِمَا: قَرِّبْ. قَالَ: لَيسَ عِندِي شَيءٌ أُقَرِّبُهُ، قَالُوا: قَرِّبْ وَلَوْ ذَبَابًا، فَقَرَّبَ ذُبَابًا، فَخَلُّوا سَبِيلَهُ، فَدَخَلَ النَّارَ، وَقَالُوا لِلآخَرِ: قَرِّبْ. قَالَ: مَا كُنْتُ لِأُقَرِّبَ لِأَحَدٍ شَيْئًا دُونَ اللهِ جَلَّ جَلَالُهُ، فَضَرَبُوا عُنُقَه، فَدَخَلَ الجَنَّةَ».

"दुई जना मानिस एउटा यस्तो समुदायको नजिकबाट गुज्रिए, जहाँ

उनीहरूको एउटा मूर्ति थियो। त्यस मूर्तिका लागि केही चढावा नदिई कसैलाई अगाडि जान दिइँदैनथ्यो। उनीहरूले ती दुईमध्ये एक जनालाई भने: 'केही चढाऊ।'

उसले भन्यो: 'मसँग चढाउनका लागि केही छैन।'

उनीहरूले भने: 'एउटा झिँगा भए पनि चढाऊ।'

त्यसपछि उसले एउटा झिँगा चढायो, अनि उनीहरूले उसको बाटो खोलिदिए। त्यस कारण ऊ जहन्नममा प्रवेश गर्यो।

पछि उनीहरूले अर्को व्यक्तिलाई भने: 'केही चढाऊ।'

उसले भन्यो: 'म अल्लाह बाहेक अरू कसैका लागि कुनै पनि चीज चढाउनेवाला होइन।'

त्यसपछि उनीहरूले उसको घाँटी काटिदिए, र ऊ जन्नतमा प्रवेश गर्यो।"

यदि मूर्ति आदिका लागि एउटा झिँगा जस्तो तुच्छ वस्तु चढाएर निकटता खोज्ने व्यक्ति मुशरिक ठहरिन्छ र जहन्नमको योग्य बन्छ भने — त्यस व्यक्तिको अवस्था कस्तो होला, जसले जिन्न, फरिश्ता वा औलियाहरूलाई पुकार्छ, उनीहरूसँग सहायता माग्छ, उनीहरूका नाममा भाकल (नज़र) गर्छ, उनीहरूका लागि कुर्बानी चढाउँछ, र यसरी आफ्नो धनको सुरक्षा, बिरामीको उपचार, आफ्ना चौपाया वा खेतीबालीको सुरक्षाको आशा राख्छ?

अथवा त्यो व्यक्ति, जसले जिन्नको हानिको डर वा यस्तै अन्य कारणले यी कार्यहरू गर्छ — उसको अवस्था कस्तो होला?!

निःसन्देह, जसले यस्ता कार्यहरू गर्छ, ऊ त्यस व्यक्तिभन्दा अझ

बढी शिर्क गर्ने र जहन्नमको हकदार बन्न योग्य ठहरिन्छ, जसले मूर्तिका लागि एउटा झिँगा चढाएको थियो।

यस सन्दर्भमा अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ٣﴾

"निश्चय नै हामीले तिमीमाथि यो किताब सत्यसहित अवतरित गरेका छौँ। त्यसैले तिमी निष्ठापूर्वक अल्लाहकै इबादत गर, धर्मलाई उहाँकै लागि शुद्ध र निष्कपट बनाउँदै।

सुन! शुद्ध र निष्कपट इबादत केवल अल्लाहकै लागि हो। अनि जसले उहाँ बाहेक अरूलाई संरक्षक (औलिया) बनाएका छन्, उनीहरू भन्छन्: 'हामी तिनीहरूको उपासना केवल यस कारणले गर्छौं कि उनीहरूले हामीलाई अल्लाहसँग अझ नजिक पुऱ्याइदिऊन्।' निश्चय नै अल्लाहले तिनीहरूका बीचमा त्यस विषयमा फैसला गर्नुहुनेछ, जसमा उनीहरू विवाद गर्दै आएका छन्। निःसन्देह, अल्लाहले त्यस व्यक्तिलाई मार्गदर्शन दिनुहुन्न, जो झुटो र अत्यन्त कृतघ्न हुन्छ।" [अज्जुमर: १-३]

अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ١٨﴾

“उनीहरू अल्लाह बाहेक त्यस्ता चीजहरूको उपासना गर्छन्, जसले न त उनीहरूलाई हानि पुऱ्याउन सक्छन्, न त लाभ दिन सक्छन्। अनि उनीहरू भन्छन्: ‘यी त अल्लाहको सामु हाम्रा सिफारिस गर्नेहरू हुन्।’

भनिदिनुहोस्: ‘के तिमीहरू अल्लाहलाई त्यस्तो कुराको खबर दिन्छौ, जुन उहाँलाई आकाशहरू र पृथ्वीमा थाहा छैन?’

उहाँ तिनीहरूले उहाँसँग साझेदार ठहराएका सबै कुराभन्दा उच्च, पवित्र र महान् हुनुहुन्छ।” [यूनुसः १८]

अल्लाहले यी दुई आयतहरूमा स्पष्ट पार्नुभएको छ कि मुशरिकहरूले उहाँ बाहेक सृष्टिमध्ये केहीलाई आफ्ना संरक्षक (औलिया) बनाएका थिए। उनीहरू डर, आशा, कुर्बानी, भाकल (नज़र), दुआ आदि इबादतका कार्यहरूद्वारा अल्लाहसँगै तिनीहरूको पनि उपासना गर्थे। उनीहरूको दाबी थियो कि ती औलियाहरूले आफूहरूको उपासना गर्नेहरूलाई अल्लाहको नजिक पुऱ्याउँछन् र उहाँसमक्ष उनीहरूको सिफारिस गर्नेछन्।

त्यसपछि अल्लाहले उनीहरूको यो दाबीलाई झुट ठहराउनुभयो, उनीहरूको असत्यतालाई स्पष्ट पार्नुभयो, र उनीहरूलाई झुटा, काफिर तथा मुशरिक भन्नुभयो। साथै उहाँले आफूलाई उनीहरूको शिर्कबाट पवित्र घोषित गर्दै भन्नुभयो:

﴿...سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

“उहाँ तिनीहरूले साझेदार ठहराएका सबै कुराभन्दा धेरै उच्च र

पवित्र हुनुहुन्छ।” [अन्-नहल: १] यसबाट स्पष्ट हुन्छ कि जसले कुनै फरिश्ता, नबी, जिन्न, रुख वा ढुङ्गालाई अल्लाहसँगै पुकार्छ, उनीहरूसँग सहायता माग्छ, भाकल (नज़र) र कुर्बानीद्वारा उनीहरूको निकटता खोज्छ, वा उनीहरूलाई अल्लाहसमक्ष सिफारिस गर्ने माध्यम ठान्छ, अथवा उनीहरूको माध्यमबाट बिरामीको उपचार, धनको सुरक्षा, हराएको व्यक्तिको रक्षा वा यस्तै अन्य कुराको आशा राख्छ भने — ऊ ठूलो शिर्क र भयावह विपत्तिमा परेको हुन्छ, जसको बारेमा अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا﴿٤٨﴾﴾

“निस्सन्देह, अल्लाहले आफूसँग साझेदार ठहराइएको पापलाई क्षमा गर्नुहुन्न, तर त्यसबाहेकका पापहरू जसलाई चाहनुहुन्छ, क्षमा गर्नुहुन्छ। अनि जसले अल्लाहसँग अरूलाई साझेदार ठहराउँछ, उसले निश्चय नै ठूलो पाप गढेको हुन्छ।” [अन्निसाः ४८] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿...إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾

“निश्चय नै जसले अल्लाहसँग शिर्क गर्छ, अल्लाहले उसमाथि जन्नत हराम गरिदिनुभएको छ र उसको ठेगाना नर्क हुनेछ। अनि अत्याचारीहरूका लागि कुनै सहायक हुने छैन।” [अल् माइदाः ७२]

कियामतको दिन सिफारिस (शफाअत) केवल तौहीद र इख्लास

भएका मानिसहरूका लागि हुनेछ, शिर्क गर्नेहरूका लागि होइन। यसै सन्दर्भमा नबी ﷺ लाई सोधिएको थियो: "हे अल्लाहका रसूल! तपाईंको शफाअत पाउने सबैभन्दा बढी भाग्यमानी व्यक्ति को हुनेछ?" उहाँले भन्नुभयोः

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

"जसले निष्कपट हृदयले 'ला इला-ह इल्लल्लाह' (अल्लाह बाहेक कुनै सत्य पूज्य छैन) भन्ने गवाही दिन्छ।" नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभएको छ:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلَ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَـبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَومَ القِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللهِ مَن مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئًا».

"हरेक नबीको एउटा यस्तो दुआ हुन्छ, जुन अवश्य स्वीकार गरिन्छ। प्रत्येक नबीले आफ्नो त्यो दुआ संसारमै गर्न हतार गरे, तर मैले आफ्नो दुआलाई कियामतको दिन आफ्नो उम्मतका लागि सिफारिसको रूपमा सुरक्षित राखेको छु। अनि त्यो सिफारिस, अल्लाहले चाहेमा, मेरो उम्मतका प्रत्येक त्यस्ता व्यक्तिलाई प्राप्त हुनेछ, जो अल्लाहसँग कुनै पनि कुरालाई साझेदार नठहराई (शिर्क नगरी) मृत्यु भएको हुनेछ।"

प्रारम्भिक मुशरिकहरूले अल्लाहलाई आफ्नो पालनकर्ता, सृष्टिकर्ता र रोजी प्रदान गर्ने प्रभु मान्थे। तर पनि उनीहरू नबीहरू, सन्तहरू, फरिश्ताहरू, रुखहरू, ढुङ्गाहरू तथा यस्तै अन्य चीजहरूमा भर पर्थे, यस आशामा कि ती उनीहरूका लागि अल्लाहसमक्ष शफाअत गर्नेछन् र उनीहरूलाई उहाँसँग नजिक गराइदिनेछन्, जसरी अघिल्ला

आयतहरूमा उल्लेख गरिएको छ। अल्लाहले उनीहरूलाई त्यस कारण क्षमा गर्नुभएन; बरु उहाँले आफ्नो महान् किताबमा उनीहरूलाई काफिर र मुशरिक ठहराउनुभयो। साथै, यी पूज्य वस्तुहरूले उनीहरूका लागि शफाअत गर्छन् र उनीहरूलाई अल्लाहसँग नजिक गराउँछन् भन्ने उनीहरूको दाबीलाई पनि खण्डन गर्नुभयो।

त्यसैगरी, अल्लाहका रसूल ﷺ ले पनि उनीहरूलाई यस शिर्कका कारण छुट दिनुभएन; बरु उहाँले उनीहरूसँग युद्ध गर्नुभयो, यहाँसम्म कि उनीहरूले सम्पूर्ण इबादत केवल अल्लाहकै लागि निष्कपट बनाए। यो अल्लाहको यस वचनअनुसार थियोः

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ...﴾

"तिनीहरूसँग युद्ध गर, यहाँसम्म कि शिर्क र फित्ना समाप्त होस् र सम्पूर्ण धर्म केवल अल्लाहकै लागि होस्।" [अल्-बकरह: १९३] रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभएको छ:

«أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُم وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الإِسْلَامِ، وَحِسَابُهُم عَلَى اللهِ».

"मलाई मानिसहरूसँग त्यस समयसम्म युद्ध गर्ने आदेश दिइएको छ, जबसम्म उनीहरूले 'अल्लाह बाहेक कुनै सत्य पूज्य छैन, र मुहम्मद अल्लाहका रसूल हुन्' भन्ने गवाही दिँदैनन्, नमाज कायम गर्दैनन् र जकात अदा गर्दैनन्। जब उनीहरूले यी कार्यहरू पूरा गर्छन्, तब उनीहरूको रगत र सम्पत्ति मबाट सुरक्षित हुन्छ, इस्लामको

अधिकारबाहेक। अनि उनीहरूको हिसाब अल्लाहकै जिम्मामा हुन्छ।" नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) को भनाईको अर्थ:

«حَتَّى يَشْهَدُوا أَن لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ».

"जबसम्म उनीहरूले 'अल्लाह बाहेक कुनै सत्य पूज्य छैन' भन्ने गवाही दिँदैनन्।' अर्थात्: उनीहरूले अल्लाह बाहेक अरू सबैलाई त्यागेर केवल अल्लाहकै इबादत गरून्।

मुशरिकहरू जिन्नसँग डराउँथे र उनीहरूसँग शरण माग्थे। त्यस सम्बन्धमा अल्लाहले यो आयत अवतरित गर्नुभयो:

﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝٦﴾

"वास्तवमा मानिसहरूमध्ये केही व्यक्तिहरू जिन्नहरूमध्ये केहीसँग शरण माग्थे, तर त्यसले उनीहरूको अवज्ञा र भयलाई अझ बढाइदियो।" [अल् जिन्न: ६] व्याख्याकारहरूले यस पवित्र आयतको बारेमा भनेका छन्:

﴿...فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾

"...तर त्यसले उनीहरूको अवज्ञा र भयलाई अझ बढाइदियो।" अर्थात्: डर र भय; किनभने जब जिन्नहरूले देख्छन् कि मानिसहरू उनीहरूसँग शरण मागिरहेका छन्, तब उनीहरू आफैँलाई ठूलो र घमण्डी ठान्छन्। त्यसपछि उनीहरूले मानिसहरूलाई अझ बढी डराउने र त्रास दिने गर्छन्, ताकि मानिसहरू उनीहरूको उपासना र शरणमा अझ बढी लागून्।

अल्लाहले मुस्लिमहरूलाई त्यसको सट्टा आफ्नो शरण माग्न र उहाँका पूर्ण शब्दहरूद्वारा सुरक्षा खोज्न सिकाउनुभएको छ। यस सम्बन्धमा उहाँले यो वचन अवतरण गर्नुभएको छ:

﴿وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝٢٠٠﴾

"यदि शैतानको तर्फबाट तिमीलाई कुनै नराम्रो कुरा आउँछ भने, अल्लाहसँग शरण माग। निश्चय नै उहाँ सबै कुरा सुन्नुहुन्छ र सबै कुरा जान्नुहुन्छ।" [अल् अअराफः २००] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝١﴾

"भनिदिनुहोस्: म उज्यालो (फलक) को प्रभुको शरण माग्छु।" नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) बाट प्रमाणित छ, उहाँले भन्नुभएको छ:

«مَنْ نَزَلَ مَنْزِلًا فَقَالَ: (أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ)؛ لَم يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذَلِكَ».

"जसले कुनै स्थानमा अवतरण गर्दा यो दुआ पढ्छ: 'अऊजु बिकलिमातिल्लाहि-त्ताम्माति मिन् शर्रि मा खलक्।' (म अल्लाहका पूर्ण शब्दहरूद्वारा उहाँले सृष्टि गर्नुभएको वस्तुहरूको समस्त खराबीहरूबाट शरण माग्दछु), त्यसलाई त्यहाँबाट प्रस्थान नगरेसम्म कुनै चीजले हानि पुऱ्याउँदैन।"

उपर्युक्त आयतहरू र हदीसहरूबाट मुक्ति चाहने तथा आफ्नो धर्मको संरक्षण र शिर्क—ठूलो होस् वा सानो—बाट सुरक्षित रहन इच्छुक

व्यक्तिले यो कुरा जान्दछ कि मृतकहरू, फरिश्ताहरू, जिन्नहरू र अन्य सृष्टिहरूसँग सम्बन्ध गाँस्नु, उनीहरूलाई पुकार्नु, उनीहरूसँग शरण माग्नु र यस्तै कार्यहरू गर्नु अज्ञानताको युगका मुशरिकहरूको कार्य हो र यो अल्लाहसँग गरिने सबैभन्दा घृणित शिर्क हो।

त्यसैले यसलाई पूर्ण रूपमा त्याग्नु, यसबाट सावधान रहनु, अरूलाई पनि यसबाट टाढा रहन उपदेश दिनु र जसले यस्तो गर्छ उसको विरोध गर्नु अनिवार्य छ।

जस व्यक्तिलाई मानिसहरूबीच यी शिर्क (बहुदेववाद) का कार्यहरू गर्ने भनेर चिनिन्छ, त्यससँग विवाह (निकाह) गर्नु जायज हुँदैन, उसको जबह (कुर्बानी) खानु पनि उचित हुँदैन, न त उसको लागि जनाज़ा नमाज पढ्नु हुन्छ, न उसको पछाडि नमाज पढ्नु नै।

यो अवस्था तबसम्म रहन्छ जबसम्म उसले अल्लाहसमक्ष स्पष्ट रूपमा तौबा गर्दैन र आफ्नो दुआ तथा इबादत केवल अल्लाहकै लागि निष्कपट बनाउँदैन।

किनकि दुआ नै इबादत हो, बरु यसको सार हो, जसरी नबी ﷺ ले भन्नुभएको छः

«الدُّعَاءُ هُوَ العِبَادَةُ».

"प्रार्थना (दुआ) नै उपासना हो।" उहाँ ﷺ बाट अर्को शब्दमा यसरी पनि वर्णन गरिएको छः

«الدُّعَاءُ مُخُّ العِبَادَةِ».

"दुआ (प्रार्थना) उपासनाको सार हो।" मुशरिक (बहुदेववादी) हरूसँग विवाह (निकाह) गर्ने सम्बन्धमा अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَّ وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾﴾

"मुशरिक महिलाहरूले ईमान नल्याएसम्म उनीहरूसँग विवाह नगर। निश्चय नै एक ईमानवाली दासी मुशरिक महिलाभन्दा राम्रो हो, चाहे तिमीलाई त्यो मन परोस्। र मुशरिक पुरुषहरूले ईमान नल्याएसम्म उनीहरूसँग विवाह नगर। निश्चय नै एक ईमानवाला दास मुशरिकभन्दा राम्रो हो, चाहे उसले तिमीलाई मन पराओस्। उनीहरू आगोतर्फ बोलाउँछन्, जबकि अल्लाह आफ्नो अनुमति अनुसार जन्नत र माफीतर्फ बोलाउनुहुन्छ। उहाँ मानिसहरूका लागि आफ्ना आयतहरू स्पष्ट पार्नुहुन्छ, ताकि उनीहरू सम्झन सकून्।" [अल् बकरह: २२१] अल्लाहले मुस्लिमहरूलाई मुशरिक महिलाहरूसँग विवाह गर्न निषेध गर्नुभएको छ, चाहे तिनीहरू मूर्तिपूजक हुन् वा अन्य कुनै प्रकारका शिर्क गर्नेहरू, जबसम्म उनीहरूले अल्लाहमाथि (तौहीदमा आधारित) ईमान ल्याउँदैनन्, रसूल ﷺ मा विश्वास गर्दैनन् र उहाँको मार्ग अनुसरण गर्दैनन्।

त्यसैगरी, अल्लाहले मुशरिक पुरुषहरूलाई पनि मुस्लिम महिलाहरूसँग विवाह गर्न निषेध गर्नुभएको छ, जबसम्म उनीहरूले अल्लाहमाथि साँचो ईमान ल्याएर शिर्क त्याग्दैनन्, रसूल ﷺ मा विश्वास

गर्दैनन् र उहाँको मार्ग अनुसरण गर्दैनन्।

अल्लाहले स्पष्ट गर्नुभएको छ कि एक ईमानवाली दासी मुशरिक स्वतन्त्र स्त्रीभन्दा उत्तम हुन्छ, यद्यपि उसको सुन्दरता वा बोलीले कुनै व्यक्तिलाई आकर्षित नै किन नगरेको होस्।

त्यस्तै, एक ईमानवाला दास मुशरिक स्वतन्त्र पुरुषभन्दा उत्तम हुन्छ, यद्यपि उसको सुन्दरता, वाक्पटुता वा साहस जस्ता गुणहरूले हेर्ने वा सुन्ने व्यक्तिलाई आकर्षित नै किन नगरेको होस्।

त्यसपछि अल्लाहले यस श्रेष्ठताको कारण स्पष्ट पार्दै भन्नुभएको छः

﴿...أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ...﴾

"यिनीहरू आगोतर्फ (जहन्नम) तर्फ बोलाउँछन्...।" [अल्-बकरह: २२१] अर्थात् यहाँ मुशरिक पुरुष र मुशरिक स्त्रीहरूलाई जनाइएको हो; किनकि उनीहरू आफ्ना कुरा, काम, व्यवहार र आचरणद्वारा आगोतर्फ (जहन्नम) निम्तो दिनेहरू हुन्।

जबकि ईमानवाला पुरुष र ईमानवाली स्त्रीहरू आफ्ना नैतिकता, कर्म र जीवनशैलीद्वारा जन्नततर्फ निम्तो दिनेहरू हुन्।

त्यसैले यी दुई वर्ग कसरी समान हुन सक्छन्?!

मुशरिकहरूका लागि नमाज (जनाज़ा) पढ्ने सम्बन्धमा, अल्लाहले मुनाफिकहरूका बारेमा भन्नुभएको छः

﴿وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

﴿وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ﴾

"तिनीहरूमध्ये कसैको मृत्यु भएमा कहिल्यै पनि उसको जनाज़ा नमाज नपढ्नु, र न त उसको कब्रमा उभिनु। निश्चय नै तिनीहरूले अल्लाह र उहाँका रसूललाई इन्कार गरेका छन् र तिनीहरू अवज्ञाकारी अवस्थामा नै मरेका छन्।" [सूरह तौबा: ८४] यस पवित्र आयतमा अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि मुनाफिक र काफिरको जनाज़ा नमाज पढिँदैन; किनकि उनीहरूले अल्लाह र उहाँका रसूललाई इन्कार गरेका हुन्छन्।

त्यसैगरी, तिनीहरूको पछाडि नमाज पढ्नु हुँदैन, न त उनीहरूलाई मुस्लिमहरूको लागि इमाम बनाउनु उचित हुन्छ; किनकि उनीहरू काफिर हुन्, विश्वासयोग्य छैनन् र उनीहरू तथा मुस्लिमहरूबीच ठूलो शत्रुता रहन्छ। साथै उनीहरू नमाज र इबादतका वास्तविक पात्र होइनन्। किनभने कुफ्र र शिर्कसँग कुनै पनि अमल स्वीकार्य रहँदैन। हामी अल्लाहसँग यसबाट सुरक्षा माग्दछौं। बहुदेववादीहरूले वध गरेका मासु खाने सम्बन्धमा: अल्लाहले मृत जनावर र मुशरिकहरूको जबहलाई हराम (निषेधित) भएको स्पष्ट पार्दै भन्नुभएको छः

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ﴾

"जसमा अल्लाहको नाम लिइएको छैन, त्यसबाट नखानु; निश्चय नै त्यो अवज्ञा (फिस्क) हो। निश्चय नै शैतानहरूले आफ्ना मित्रहरूलाई तिमीहरूसँग विवाद गर्न प्रेरित गर्छन्। यदि तिमीहरूले उनीहरूको आज्ञा

पालन गर्‍यौ भने, निश्चय नै तिमीहरू मुशरिक बन्नेछौ।" [अल् अनआमः १२१] त्यसैले अल्लाहले मुस्लिमहरूलाई मरेको जनावर र मुशरिकको जबह (कुर्बानी) खानबाट निषेध गर्नुभएको छ, किनकि मुशरिकहरू अपवित्र हुन्छन्। त्यसैले मुशरिकको जबह पनि मरेको जनावरकै बराबर ठहरिन्छ। यदि उसले अल्लाहको नाम लिएर वध गरेको भए तापनि त्यो अवैध हुन्छ र त्यसको कुनै अर्थ रहँदैन, किनकि यो एक इबादत हो, र शिर्क (बहुदेववाद) ले उपासनालाई नष्ट र अमान्य बनाइदिन्छ, जबसम्म मुशरिकले अल्लाहसमक्ष तौबा गर्दैन। अल्लाहले अहले किताब (यहूदी र इसाई) हरूको खाना मात्र वैध (हलाल) गर्नुभएको छ। अल्लाहले भन्नुहुन्छ:

﴿...وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ...﴾

"...अहले किताब (यहूदी र इसाई) हरूको खाना तिमीहरूका लागि हलाल छ र तिमीहरूको खाना उनीहरूका लागि हलाल छ...।" [अल्-माइदा: ५] किनभने उनीहरू आफूलाई आकाशीय धर्मका अनुयायी ठान्छन् र मूसा तथा ईसाका अनुयायी भएको दाबी गर्छन्, यद्यपि उनीहरू आफ्नो यस दाबीमा झूट्टा छन्। वास्तवमा, अल्लाहले मुहम्मद ﷺ लाई सम्पूर्ण मानवजातितर्फ पठाई उनीहरूको धर्मलाई रद्द तथा अमान्य गरिसक्नुभएको छ। तथापि, गहिरो हिकमत र विशेष रहस्यहरूको आधारमा अल्लाहले अह्ले किताबहरूको खाना र उनीहरूका महिलाहरूलाई मुसलमानहरूका लागि वैध बनाउनुभएको छ। विद्वानहरूले ती हिकमत र रहस्यहरूलाई स्पष्ट रूपमा व्याख्या गरेका छन्।

यसको विपरीत, मुशरिकहरू — जो मूर्ति, मृत व्यक्तिहरू, नबीहरू, औलियाहरू वा अन्यको पूजा गर्छन् — उनीहरूको धर्मको कुनै ठोस आधार छैन; बरु त्यो मूलदेखि नै असत्य र निराधार धर्म हो। त्यसैले यस्ता मानिसहरूले गरेको जबह (वध) मरेको जनावरसरह मानिन्छ र त्यसलाई खानु जायज हुँदैन।

कसैले अर्को व्यक्तिलाई सम्बोधन गर्दै "तिमीलाई जिन्नले समातेको छ", "तिमी जिन्नको असरमा छौ", "शैतानले तिमीलाई उडाएर लगेको छ" वा यस्तै प्रकारका शब्दहरू प्रयोग गर्नु गालीगलौज, अपमान र अनुचित व्यवहारको श्रेणीमा पर्छ। मुसलमानहरूबीच यस्तो व्यवहार वैध छैन, जसरी अन्य सबै प्रकारका गालीगलौज र अपशब्दहरू पनि निषेध गरिएका छन्।

तर यस्ता शब्दहरू प्रयोग गर्नु मात्रले कुनै व्यक्तिलाई शिर्कको दायरामा पुऱ्याउँदैन। तथापि, यदि कसैले जिन्नहरू अल्लाहको अनुमति र इच्छाबिनै स्वतन्त्र रूपमा मानिसहरूमा प्रभाव पार्न, हानि पुऱ्याउन वा नियन्त्रण गर्न सक्छन् भन्ने विश्वास राख्छ भने, यस्तो विश्वास निस्सन्देह गलत र अत्यन्त खतरनाक हो। त्यसैले, जसले जिन्न वा अन्य कुनै सृष्टिका बारेमा यस्तो विश्वास राख्छ कि उनीहरूले अल्लाहको अनुमति र इच्छाबिनै स्वतन्त्र रूपमा प्रभाव पार्न वा कुनै कार्य सम्पन्न गर्न सक्छन्, त्यस्तो विश्वासका कारण ऊ कुफ्रमा पर्नेछ। किनभने अल्लाह नै सम्पूर्ण सृष्टिका मालिक हुनुहुन्छ। उहाँ हरेक कुरामाथि पूर्ण शक्ति राख्नुहुन्छ र वास्तविक रूपमा लाभ तथा हानि पुऱ्याउने पनि उहाँ नै हुनुहुन्छ।

उहाँको अनुमति, इच्छा र पूर्वनिर्धारित तक्दिरबिना कुनै पनि कुरा अस्तित्वमा आउन सक्दैन। यही महान् मूल सिद्धान्तलाई मानिसहरूसम्म पुऱ्याउन अल्लाहले आफ्ना नबी ﷺ लाई आदेश दिँदै भन्नुभयो:

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝١٨٨﴾

"भनिदिनुहोस्: म अल्लाहले चाहनुभएको बाहेक आफ्नै लागि पनि कुनै लाभ वा हानिको अधिकार राख्दिनँ। यदि मैले ग़ैब (अदृश्य ज्ञान) जान्दथेँ भने, म धेरै भलाइ प्राप्त गर्ने थिएँ र मलाई कुनै दुःख पनि पुग्ने थिएन। म त केवल ईमान ल्याउने समुदायका लागि चेतावनी दिने र शुभसूचना सुनाउने व्यक्ति मात्र हुँ।" [अल् अअराफ: १८८] जब सम्पूर्ण सृष्टिका प्रमुख र सबैभन्दा श्रेष्ठ व्यक्तित्व नबी ﷺ स्वयंले पनि अल्लाहले चाहेको बाहेक आफ्नै लागि कुनै लाभ वा हानिको अधिकार राख्नुहुन्न भने, अन्य सृष्टिहरूको अवस्था कस्तो होला?!

यस अर्थलाई स्पष्ट गर्ने आयतहरू कुरआनमा धेरै छन्।

जहाँसम्म अर्राफ (भविष्यवक्ता), जादुगर, ज्योतिषी तथा यस्तै ग़ैब (अदृश्य कुराहरू) को खबर दिने दाबी गर्ने मानिसहरूलाई प्रश्न गर्ने कुरा छ, त्यो एक निन्दनीय कार्य हो र वैध छैन।

उनीहरूको कुरा सत्य ठान्नु त अझ बढी गम्भीर र निन्दनीय कुरा हो; बरु त्यो कुफ्रका शाखाहरूमध्ये एक हो। किनभने नबी ﷺ ले भन्नुभएको

छ:

«مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيءٍ؛ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ يَومًا».

"जसले कुनै ज्योतिषी (भविष्य बताउने व्यक्ति) कहाँ गएर कुनै कुरा सोध्यो, उसको चालीस दिनसम्मको नमाज स्वीकृत हुँदैन।" (मुस्लिम) 'सहीह' (मुस्लिम) मा नै मुआविया बिन अल-हकम अस-सुलामी (रदियल्लाहु अन्हु) बाट वर्णित छ:

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ إِتْيَانِ الكُهَّانِ وَسُؤَالِهِم».

"नबी ﷺ ले ज्योतिषीहरूकहाँ जानु र उनीहरूसँग प्रश्न सोध्नु निषेध गर्नुभएको छ।"

सुननका लेखकहरूले नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) बाट वर्णन गरेका छन्, उहाँले भन्नुभएको छ:

«مَنْ أَتَى كَاهِنًا، فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ؛ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ».

"जसले कुनै काहिन (ज्योतिषी वा भविष्यवक्ता) कहाँ गएर उसले भनेको कुरालाई सत्य ठान्यो, उसले मुहम्मद ﷺ माथि अवतरित गरिएको शिक्षालाई अस्वीकार गर्‍यो (कुफ्र गर्‍यो)।" यस अर्थका हदीसहरू धेरै छन्। त्यसैले, मुसलमानहरूले ज्योतिषीहरू, भविष्यवक्ता तथा अदृश्य कुराहरूको ज्ञान भएको दाबी गर्ने सबै प्रकारका ढोंगीहरूबाट सावधान रहनुपर्छ। यस्ता मानिसहरूले कहिलेकाहीँ उपचार, औषधि वा अन्य विभिन्न बहानाको नाममा मानिसहरूलाई धोका दिने प्रयास गर्छन्।

किनभने नबी ﷺ ले यस्ता व्यक्तिहरूकहाँ जानु, उनीहरूलाई प्रश्न गर्नु तथा उनीहरूको कुरा विश्वास गर्नुबाट निषेध गर्नुभएको छ र यसबारे कडा चेतावनी पनि दिनुभएको छ। यस अन्तर्गत केही मानिसहरूको यस्तो व्यवहार पनि पर्छ कि उनीहरूले उपचारको नाममा बिरामी व्यक्तिको पगडी सुँघ्ने, वा बिरामी महिलाको टाउकोमा लगाइने स्कार्फ आदि जाँच्ने बहाना गर्छन्, अनि त्यसको आधारमा अदृश्य कुराहरूको दाबी गर्दै भन्न थाल्छन्: "यस बिरामीले यस्तो गरेको छ", "यस्तो घटना भएको छ" आदि। जबकि बिरामी व्यक्तिको पगडी, स्कार्फ वा यस्तै वस्तुहरूमा यस्ता कुराहरू थाहा पाउने कुनै वास्तविक संकेत हुँदैन।

वास्तवमा, यस्ता कार्यहरूको उद्देश्य सामान्य मानिसहरूलाई धोका दिनु मात्र हो, ताकि उनीहरूले सोचून्: "यो व्यक्ति त उपचार, रोगका प्रकार र तिनका कारणहरूबारे धेरै जानकार रहेछ।" त्यसपछि उसले कुनै औषधि दिन्छ, र कहिलेकाहीँ अल्लाहको इच्छाले बिरामी निको पनि हुन सक्छ। तब मानिसहरूले त्यो निको हुनु अल्लाहको इच्छाका कारण नभई त्यस ढोंगीको औषधि वा कथित ज्ञानकै कारण भएको हो भन्ने भ्रम पाल्छन्। कहिलेकाहीँ कुनै रोग जिन्न वा शैतानहरूको असरका कारण पनि हुन सक्छ, जो त्यस्ता झूटा चिकित्सकहरूको सेवा गरिरहेका हुन्छन्। ती जिन्न–शैतानहरूले आफूलाई थाहा भएका केही ग़ैबी कुराहरू त्यस व्यक्तिलाई बताइदिन्छन्, र उसले त्यही जानकारीका आधारमा मानिसहरूलाई प्रभावित पार्ने प्रयास गर्छ।

त्यसपछि त्यो झूटा चिकित्सक जिन्न र शैतानहरूलाई प्रसन्न पार्न उनीहरूलाई मन पर्ने प्रकारका शिर्कपूर्ण इबादत वा अन्य कार्यहरू गर्छ। फलस्वरूप, ती जिन्न–शैतानहरू त्यस बिरामीबाट हट्छन् र उसलाई

दिइरहेको पीडा केही समयका लागि छोडिदिन्छन्।

जिन्न, शैतान तथा उनीहरूलाई आफ्ना उद्देश्यका लागि प्रयोग गर्ने मानिसहरूको यस्तो व्यवहार धेरै ठाउँमा परिचित र प्रसिद्ध छ।

मुसलमानहरूले यस्ता कार्यहरूबाट सतर्क रहनु, एकअर्कालाई यिनलाई त्याग्न सल्लाह दिनु तथा सर्वशक्तिमान अल्लाहमाथि भरोसा र पूर्ण तवक्कुल राख्नु अनिवार्य छ।

साथै, शरीअतले अनुमति दिएका रुक्याह (दम–दुआ) तथा वैध औषधिहरू प्रयोग गर्नु, अनि रोगको प्रत्यक्ष र तर्कसंगत रूपमा जाँच गरी उपचार गर्ने योग्य चिकित्सकहरूबाट उपचार गराउनुमा कुनै आपत्ति छैन।

नबी ﷺ बाट प्रमाणित रूपमा वर्णित छ, उहाँले भन्नुभयोः

«مَا أَنْزَلَ اللهُ دَاءً إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً، عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَه، وَجَهِلَهُ مَنْ جَهِلَهُ».

"अल्लाहले कुनै यस्तो रोग अवतरित गर्नुभएको छैन, जसको उपचार पनि उहाँले अवतरित नगर्नुभएको हो। त्यस उपचारलाई जसले जान्यो, उसले जान्यो; र जसले जानेन, उसले जानेन।" नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभएको छ:

«لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ بَرَأَ بِإِذْنِ اللهِ».

"हरेक रोगको एउटा उपचार हुन्छ। जब रोगअनुसार उपयुक्त उपचार गरिन्छ, तब अल्लाहको अनुमतिले रोग निको हुन्छ।" उहाँ (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभएको छ:

«عِبَادَ اللهِ، تَدَاوَوا وَلَا تَدَاوَوا بِحَرَامٍ».

"हे अल्लाहका बन्दाहरू! उपचार गर, तर हराम वस्तुद्वारा उपचार नगर।" यस अर्थका हदीसहरू धेरै छन्।

त्यसैले, हामी अल्लाहसँग प्रार्थना गर्छौं, उहाँले सम्पूर्ण मुसलमानहरूको अवस्था सुधारिदिनुहोस्, उनीहरूको हृदय र शरीरलाई हरेक प्रकारका बुराइ तथा रोगबाट शिफा प्रदान गर्नुहोस्, उनीहरूलाई सत्य मार्गमा एकजुट गरिदिनुहोस् र हामी सबैलाई भ्रामक फित्नाहरू तथा शैतान र उसका सहयोगीहरूको आज्ञापालनबाट सुरक्षित राख्नुहोस्।

निस्सन्देह, उहाँ हरेक कुरामाथि पूर्ण शक्ति राख्नुहुन्छ। अल्लाह महान् र सर्वोच्च बाहेक कुनै शक्ति र सामर्थ्य छैन।

अल्लाहले आफ्ना भक्त तथा रसूल, हाम्रा नबी मुहम्मद ﷺ, उहाँका परिवारजन र सम्पूर्ण सहाबामाथि दुरूद, सलाम तथा बरकत अवतरित गरून्।

***

بِسْمِ اللهِ الرَّحمَنِ الرَّحِيمِ

चाैथो पत्र:

अप्रमाणित तथा शिर्कयुक्त विर्द (ज़िक्र–दुआ) द्वारा गरिने उपासनाको हुकुम

अब्दुल अज़ीज बिन अब्दुल्लाह बिन बाजको तर्फबाट आदरणीय भाइ (..........) का नाममा — अल्लाहले उहाँलाई प्रत्येक भलाइको तौफीक प्रदान गरून्, आमीन।

"अस्सलामु अलैकुम व रहमतुल्लाहि व बरकातुहु।"

(तपाईंमाथि शान्ति, अल्लाहको दया र आशिष् होस्।)

अम्मा बअ्दु: तपाईंको सम्मानित पत्र मलाई प्राप्त भयो। अल्लाहले तपाईंलाई आफ्नो हिदायतद्वारा लाभान्वित गरून्। तपाईंले आफ्नो पत्रमा उल्लेख गर्नुभएको छ कि तपाईंहरूको क्षेत्रमा केही मानिसहरू यस्ता विर्दहरूमा अडिग छन्, जसका लागि अल्लाहले कुनै प्रमाण अवतरित गर्नुभएको छैन। तीमध्ये केही बिदअती छन् भने केही शिर्कयुक्त पनि छन्। साथै, उनीहरूले ती विर्दहरूलाई अमीरुल–मोमिनीन अली बिन अबी तालिब (रज़ियल्लाहु अन्हु) तथा अन्य व्यक्तिहरूलाई पनि श्रेय दिन्छन्। उनीहरूले ती विर्दहरू जिक्रका सभाहरूमा वा मगरिबको नमाजपछि मस्जिदहरूमा पढ्छन्, र यसलाई अल्लाहको निकटता प्राप्त गर्ने माध्यम हो भन्ने दाबी गर्छन्। जस्तै उनीहरूको भनाइः “अल्लाहको हकको वास्ता, हे अल्लाहका

मानिसहरू! अल्लाहको सहयोगद्वारा हामीलाई सहायता गर।" वा "अल्लाहको नाममा हाम्रो सहायक बन।" उनीहरूको भनाइमध्ये यस्ता शब्दहरू पनि पर्दछन्: "हे कुतुबहरू! हे मालिकहरू! हे सहायता प्रदान गर्नेहरू! हाम्रो पुकार सुन्नुहोस् र अल्लाहसमक्ष हाम्रो लागि सिफारिस गरिदिनुहोस्। यो तपाईंहरूको दास तपाईंहरूको ढोकामा उपस्थित छ, तपाईंहरूको द्वारमा बसेको छ, आफ्ना कमी–कमजोरीहरूदेखि भयभीत छ। हे अल्लाहका रसूल! हामीलाई सहायता गर्नुहोस्। तपाईंहरू बाहेक मेरो कुनै आश्रय छैन, र मेरो आवश्यकता पनि तपाईंहरूद्वारै पूरा हुन्छ। तपाईंहरू अल्लाहका विशेष बन्दाहरू हुनुहुन्छ। हे शहीदहरूका सरदार हम्जा बिन अब्दुल मुत्तलिबको वास्ता! तपाईंहरूमध्ये जसले हामीलाई सहायता गर्न सक्नुहुन्छ, हे अल्लाहका रसूल! हामीलाई सहायता गर्नुहोस्।" उनीहरूको भनाइमध्ये यो पनि छः

"हे अल्लाह! त्यस व्यक्तिमाथि दुरूद अवतरित गर, जसलाई तपाईंले आफ्नो जबरुती रहस्यहरू प्रकट हुने माध्यम बनाउनुभयो, र आफ्नो रहमानी नूरहरू प्रकट हुने साधन बनाउनु भयो। त्यसपछि ऊ तपाईंको प्रतिनिधि र आन्तरिक रहस्यहरूको खलीफा बन्यो।"

तपाईंको यो इच्छा भनेको यीमध्ये कुन कुरा बिदअत (नवआविष्कृत) हो र कुन कुरा शिर्क हो भन्ने स्पष्ट गरियोस्, साथै यस्तो दुआ गर्ने इमामको पछाडि नमाज सही हुन्छ कि हुँदैन भन्ने कुरा पनि स्पष्ट होस्—यी सबै विषयहरू पहिले नै ज्ञात र स्पष्ट भइसकेका छन्।

उत्तरः समस्त प्रशंसा अल्लाहकै लागि हुन्, जो सम्पूर्ण संसारका पालनकर्ता हुनुहुन्छ। दुरूद र सलाम अवतरित होस् सर्वश्रेष्ठ नबी तथा

अन्तिम सन्देष्टा मुहम्मद ﷺ माथि, उहाँका परिवार, उहाँका सहाबाहरू र कियामतको दिनसम्म उहाँहरूको मार्ग अनुसरण गर्ने सबैमाथि पनि।

अम्मा बअ्‌द: जान्नुहोस्—अल्लाहले तपाईंलाई सफलताको तौफीक प्रदान गरून्—अल्लाहले सृष्टिलाई केवल यस उद्देश्यका लागि सृष्टि गर्नुभयो र रसूलहरूलाई पठाउनुभयो कि उहाँको मात्र इबादत गरियोस्, उहाँसँग कुनै साझेदार नठहराइयोस्, र उहाँ बाहेक सबै कुराबाट दूरी राखियोस्। जस्तै अल्लाह तआलाले भन्नुभएको छः

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾﴾

“मैले जिन्न र मानवजातिलाई केवल मेरो उपासनाका लागि मात्र सृष्टि गरेको हुँ।” [अज्जारियातः ५६]

इबादत — जस्तै पहिले व्याख्या गरिसकिएको छ — भनेको अल्लाह र उहाँका रसूल मुहम्मद ﷺ को आज्ञापालन हो; अर्थात् अल्लाह र उहाँका रसूलले आदेश दिएका कुराहरू पालन गर्नु र अल्लाह र उहाँका रसूलले निषेध गरेका कुराहरू त्याग्नु हो। यो कार्य अल्लाह र उहाँका रसूलमाथिको ईमानका साथ हुनुपर्छ र कर्ममा अल्लाहकै लागि इख्लास (निष्ठा) हुनुपर्छ, साथै अल्लाहप्रतिको पूर्ण प्रेम र केवल उहाँप्रति मात्र पूर्ण विनम्रता र अधीनता हुनुपर्छ, उहाँ बाहेक अरू कसैप्रति होइन। जस्तै अल्लाह तआलाले भन्नुभएको छः

﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

“तपाईंका पालनकर्ताले निर्णय गर्नुभएको छ, तपाईंहरू उहाँबाहेक

अरू कसैको उपासना नगर्नु...।” [अल् इस्राः २३] अर्थात् उहाँले आदेश दिनुभयो र कडा रूपमा सिफारिस गर्नुभयो कि केवल उहाँको मात्र इबादत गरियोस्, उहाँसँग कुनै साझेदार नठहराइयोस्। अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝٢ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝٤ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝٥﴾

“समस्त प्रशंसा अल्लाहकै लागि हो, जो सम्पूर्ण संसारका पालनकर्ता हुनुहुन्छ।”

उहाँ अत्यन्त दयालु र अति कृपालु हुनुहुन्छ।

उहाँ न्यायको दिनका (कियामतका) स्वामी हुनुहुन्छ।

हामी तपाईंकै मात्र उपासना गर्दछौं र तपाईंसँग मात्र सहायता माग्दछौं।" [फातिहाः २-५] यसरी यी आयतहरूद्वारा अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभयो कि उहाँ मात्र एक्लै इबादत योग्य हुनुहुन्छ र सहायता पनि केवल उहाँसँगै मागिनुपर्छ। उहाँले भन्नुभएको छ:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ...﴾

“निश्चय नै हामीले तिमीमाथि यो किताब सत्यका साथ अवतरित गरेका छौं, त्यसैले तिमी अल्लाहकै उपासना गर, उहाँकै लागि धर्मलाई पूर्ण रूपमा निष्कपट बनाउँदै।

“सुन! शुद्ध र निष्कपट धर्म (इबादत) केवल अल्लाहकै लागि

हो...।" [अज्जुमर: २-३] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

"त्यसैले तिमीहरूले अल्लाहलाई पुकार, उहाँकै लागि धर्मलाई निष्कपट बनाउँदै, चाहे काफिरहरूले यसलाई मन नपराऊन्।" [गाफिर: १४] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

"मस्जिदहरू अल्लाहकै लागि हुन्, त्यसैले अल्लाहसँगै अरू कसैलाई नपुकार।" [अल-जिन्न: १८] यस अर्थका आयतहरू धेरै छन्, जसले केवल एक अल्लाहको मात्र उपासना गर्नु अनिवार्य छ भन्ने तथ्यलाई स्पष्ट रूपमा प्रमाणित गर्दछन्।

दुआ (बिन्ती) का सबै प्रकारहरू इबादत हुन्। त्यसैले कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो रब बाहेक अरू कसैलाई पुकार्नु हुँदैन, न त अरू कसैसँग सहायता माग्नु वा शरण लिनु नै हुन्छ। यो पवित्र आयतहरू र तिनको समान अर्थ भएका अन्य प्रमाणहरूको आधारमा स्पष्ट गरिएको हो। तर यो कुरा सामान्य मामिलाहरू तथा प्रत्यक्ष (भौतिक) कारणहरूसँग सम्बन्धित अवस्थामा सीमित हुन्छ, जुन कामहरू कुनै जीवित र उपस्थित व्यक्तिले गर्न सक्छ। यस्ता कार्यहरू इबादतको श्रेणीमा पर्दैनन्।

बरु, प्रमाण (नस्स) र सर्वसम्मति (इज्मा) अनुसार, कुनै व्यक्तिले अर्को जीवित र सक्षम व्यक्तिबाट सामान्य मामिलाहरूमा सहायता माग्नु

वा सहयोग लिनु जायज हुन्छ—जस्तै आफ्नो छोराछोरी, नोकर वा अन्य साधनहरूबाट हुन सक्ने हानि रोक्नका लागि कसैको सहयोग लिनु, वा यस्तै प्रकारका अन्य दैनिक र सामान्य कामहरूमा सहायता माग्नु। यो त्यस्तो अवस्था हो जस्तै कुनै व्यक्तिले आफ्नो घर निर्माण गर्न वा कार मर्मत गर्न, वा यस्तै अन्य कार्यहरूका लागि जीवित, उपस्थित वा अनुपस्थित सक्षम व्यक्तिबाट भौतिक माध्यमहरू (जस्तै पत्राचार आदि) प्रयोग गरी सहायता माग्छ। यसैमध्ये: मानिसले जिहाद वा युद्धजस्ता परिस्थितिमा आफ्ना साथीहरूबाट सहायता र शरण माग्नु पनि पर्छ। यसै सन्दर्भमा अल्लाहले मूसा (अलैहिस्सलाम) को कथामा भन्नुभएको छः

﴿...فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِى مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِى مِنْ عَدُوِّهِ...﴾

"...अनि उनको समुदायको व्यक्तिले शत्रु विरुद्धमा उनीसँग सहायता माग्यो...।" [अल् कससः १५]

तर मृतकहरू, जिन्न, फरिश्ता, रूख र ढुङ्गाहरूबाट सहायता माग्नु भनेको ठूलो शिर्क हो। यो प्रारम्भिक मुशरिकहरूले आफ्ना देवताहरू—जस्तै अल-उज्जा, अल-लात आदि—सँग गरेको कार्यकै प्रकार हो।

त्यस्तै, जीवित व्यक्तिहरूमध्ये जसलाई "औलिया" मानिन्छ भन्ने विश्वास राखी, अल्लाह बाहेक केवल उहाँले मात्र गर्न सक्ने कामहरू—जस्तै बिरामी निको पार्नु, हृदयलाई मार्गदर्शन दिनु, जन्नतमा प्रवेश गराउनु, नरकबाट मुक्ति दिनु आदि—का लागि उनीहरूसँग सहायता वा शरण माग्नु पनि यस्तै शिर्क हो।

अघिल्ला आयतहरू र तिनको समान अर्थ भएका अन्य आयत तथा

हदीसहरू सबैले यो कुरामा मार्गदर्शन गर्छन् कि सबै मामिलामा हृदयलाई अल्लाहतर्फ नै फर्काउनु र इबादतलाई केवल उहाँकै लागि निष्कपट बनाउनु अनिवार्य छ।

किनभने बन्दाहरूलाई यही उद्देश्यका लागि सृष्टि गरिएको हो, र यही कुराको आदेश पनि दिइएको छ—जसरी अघिल्ला आयतहरूमा उल्लेख भइसकेको छ र जस्तै अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...﴾

"अल्लाहको उपासना गर र उहाँसँग कुनै पनि चीजलाई साझेदार नबनाऊ...।" [अन्निसाः ३६] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...﴾

"उनीहरूलाई यही मात्र आदेश दिइएको थियो कि उनीहरूले पूर्ण निष्ठाका साथ अल्लाहको उपासना गरून् र एकाग्र चित्त भई उहाँकै निम्ति धर्मलाई विशुद्ध राखून्।" [अल्-बय्यिना: ५] नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले मुआज (रजिअल्लाहु अन्हु) को हदीसमा भन्नुभएको छ:

«حَقُّ اللهِ عَلَى العِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

"भक्तरूमाथि अल्लाहको हक (अधिकार) यो हो कि उनीहरूले उहाँकै उपासना गरून् र उहाँसँग कुनै पनि चीजलाई साझेदार नठहराऊन्।" (बुखारी मुस्लिम) अब्दुल्लाह बिन मस्ऊद (रज़ियल्लाहु अन्हु) द्वारा वर्णित हदीसमा नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले

भन्नुभएको छ:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

"जसको मृत्यु यस अवस्थामा हुन्छ कि उसले अल्लाहसँग कुनै प्रतिद्वन्द्वी बनाइरहेको हुन्छ, ऊ जहन्नममा प्रवेश गर्छ।" (बुखारी) बुखारी र मुस्लिममा इब्ने अब्बास (रजिअल्लाहु अन्हुमा) को हदीसमा छ, नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले जब मुआजलाई यमनतिर पठाउनुभयो, तब उनीसँग भन्नुभयो:

«إِنَّكَ تَأْتِي قومًا أَهْلَ كِتَابٍ، فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُم إِلَيهِ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ».

"निस्सन्देह, तिमी अहले किताब कहाँ जाँदैछौ। त्यसैले तिमीले उनीहरूलाई सबैभन्दा पहिले जसतर्फ बोलाउनुपर्छ, त्यो 'ला इलाहा इल्लल्लाह' को गवाही हो।" अर्को शब्दमा यसरी छ:

«أُدْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللهِ».

"तिमीले उनीहरूलाई 'ला इलाहा इल्लल्लाह' को गवाही र 'म अल्लाहका रसूल हुँ' भन्ने गवाहीतर्फ आह्वान गर।" बुखारीको अर्को वर्णनमा आएको छः

«فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُم إِلَى أَنْ يُوَحِّدُوا اللهَ».

"तिमीले उनीहरूलाई सबैभन्दा पहिले जसतर्फ बोलाउनुपर्छ, त्यो हो—तौहीद (एकेश्वरवाद) तर्फ बोलाउनु।" सही मुस्लिममा तारिक बिन अश्यम अल-अशजई رضي الله عنه बाट वर्णन गरिएको छ, नबी ﷺ ले भन्नुभएको छः

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِن دُونِ اللهِ؛ حَرُمَ مَالُهُ وَدَمُهُ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ جَلَّ جَلَالُهُ».

"जसले 'ला इलाहा इल्लल्लाह' भन्यो र अल्लाह बाहेक पूजा गरिने सबै कुरालाई अस्वीकार गऱ्यो, त्यसको धन र रगत सुरक्षित (हराम) हुन्छ र उसको हिसाब अल्लाहमाथि हुनेछ।" यस अर्थमा धेरै हदीसहरू आएका छन्।

यो तौहीद (एकेश्वरवाद) इस्लाम धर्मको मूल आधार हो। यही मिल्लत (धर्म) को जग र सबै आदेशहरूको शिखर हो। यो नै सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण फर्ज हो।

यो नै जिन्न र मानवजातिलाई सृष्टि गर्नु र सबै रसूलहरू पठाउनुको मुख्य उद्देश्य हो—जसरी यसलाई प्रमाणित गर्ने धेरै आयतहरू अघि नै उल्लेख भइसकेका छन्। तीमध्ये अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

"मैले जिन्न र मानवलाई केवल मेरो उपासनाको लागि मात्र सृष्टि गरेको हुँ।" [अज्जारियातः ५६] यसको अर्को प्रमाण; अल्लाहको यो वचन होः

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

"हामीले प्रत्येक समुदायमा सन्देशवाहकहरू पठाएका छौँ, ताकि मानिसहरूले केवल अल्लाहकै उपासना गरून् र उहाँबाहेकका सबै मिथ्या उपास्यहरू (तागूतहरू) बाट टाढा रहून्।" [अन्नहलः ३६]

अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

"हामीले तिमीभन्दा अघि कुनै पनि रसूल पठाएका छैनौं, तर उसलाई यही वह्य (प्रकाशना) गर्यौं कि मबाहेक अरू कोही सत्य उपास्य छैन; त्यसैले तिमीहरूले मेरो मात्र उपासना गर।" [अल् अम्बिया: २५]। अल्लाहले नूह, हूद, सालेह र शुअैब (अलैहिमुस्सलाम) को बारेमा उल्लेख गर्दै भन्नुभएको छ, उनीहरूले आफ्ना समुदायलाई यसो भने:

﴿...اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ...﴾

"...अल्लाहकै उपासना गर; तिमीहरूको लागि उहाँ बाहेक कुनै साँचो उपास्य छैन...।" [अल् अअराफ: ५९] यो नै सबै रसूलहरूको आह्वान हो, जसलाई अघिल्ला दुई आयतहरूले पनि स्पष्ट रूपमा प्रमाणित गर्छन्। रसूलहरूका शत्रुहरूले पनि स्वीकार गरेका थिए कि रसूलहरूले उनीहरूलाई अल्लाहको उपासना मात्र गर्न र उहाँबाहेकका पूज्यहरूलाई त्याग्न आदेश दिएका थिए।

जसरी अल्लाहले 'आद' समुदायको कथामा उल्लेख गर्नुभएको छ, उनीहरूले हूद (अलैहिस्सलाम) लाई भने:

﴿...أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا...﴾

"...के तिमी हामीकहाँ यस उद्देश्यले आएका हौ कि हामी केवल एक अल्लाहकै उपासना गरौँ र हाम्रो पुर्खाहरूले जसको उपासना गर्थे, त्यसलाई त्यागिदिऊँ?...।" [अल् अअराफ: ७०] अल्लाहले कुरैशका

बारेमा भन्नुभएको छ, जब हाम्रा नबी मुहम्मद ﷺ ले उनीहरूलाई केवल एक अल्लाहको उपासना गर्न र उहाँ बाहेक उनीहरूले पुकार्ने फरिश्ता, औलिया, मूर्तिहरू, रूखहरू तथा अन्य सबै चीजहरू त्याग्न आह्वान गर्नुभयोः

﴿أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ۝﴾

"के उनले सबै उपास्यहरूलाई एउटै उपास्य बनाइदिए? निश्चय नै यो त अत्यन्तै आश्चर्यजनक कुरा हो!" [साद: ५] अल्लाहले उनीहरूको बारेमा भन्नुभएको छ:

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ۝ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ۝﴾

"निश्चय नै जब उनीहरूलाई 'ला इलाहा इल्लल्लाह' भनिन्थ्यो, तब उनीहरू घमण्ड गर्थे।

"उनीहरू भन्थे: 'के हामी आफ्ना उपास्यहरूलाई एक पागल कविको कारणले छोड्ने हो?" [अस्साफ्फातः ३५-३६] यस अर्थलाई प्रमाणित गर्ने आयतहरू धेरै छन्।

हामीले उल्लेख गरेका आयतहरू र हदीसहरूबाट—अल्लाहले मलाई र तिमीलाई दीनको सही बुझाइ र पालनकर्ताको हकबारे सही दृष्टि प्रदान गरून्—यो स्पष्ट हुन्छ कि ती दुआहरू र विभिन्न प्रकारका सहायता वा शरण माग्ने कार्यहरू हुन्, जुन तपाईंले आफ्नो प्रश्नमा उल्लेख गर्नुभएको छ, ती सबै ठूलो शिर्क (शिर्क अकबर) का प्रकार

हुन्।

किनकि ती अल्लाहबाहेक अरूको इबादत हुन्, र त्यस्ता कुराहरूको माग हुन् जुन केवल अल्लाहले मात्र गर्न सक्नुहुन्छ—जस्तै मृतकहरू वा अनुपस्थित व्यक्तिहरूबाट सहायता माग्नु।

यो कार्य प्रारम्भिक मुशरिकहरूको शिर्कभन्दा पनि घृणित मानिन्छ; किनकि प्रारम्भिक मुशरिकहरू त केवल कठिनाइका बेला मात्र शिर्क गर्थे। तर कठिनाइ र संकटको अवस्थामा उनीहरू इबादतलाई केवल अल्लाहकै लागि निष्कपट बनाउँथे; किनकि उनीहरू जान्दथे कि केवल उहाँ नै उनीहरूलाई संकटबाट मुक्ति दिन सक्षम हुनुहुन्छ, अरू कोही होइन। जसरी अल्लाहले आफ्नो स्पष्ट किताबमा ती मुशरिकहरूको बारेमा भन्नुभएको छः

﴿فَإِذَا رَكِبُواْ فِي ٱلۡفُلۡكِ دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ إِذَا هُمۡ يُشۡرِكُونَ٦٥﴾

“जब उनीहरू डुंगामा चढ्छन्, तब उनीहरूले अल्लाहलाई पुकार्छन्, उहाँकै लागि धर्मलाई निष्कपट बनाउँदै; तर जब उहाँले उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा किनारामा पुऱ्याउनुहुन्छ, तब तुरुन्तै उनीहरू शिर्क गर्न थाल्छन्।” [अन्कबूत: ६५] अल्लाहले अर्को आयतमा उनीहरूलाई सम्बोधन गर्दै भन्नुभएको छः

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِي ٱلۡبَحۡرِ ضَلَّ مَن تَدۡعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُۖ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ أَعۡرَضۡتُمۡۚ وَكَانَ ٱلۡإِنسَٰنُ كَفُورًا٦٧﴾

“जब समुद्रमा तिमीहरूलाई कुनै कष्ट पुग्छ, तब उहाँ (अल्लाह) बाहेक तिमीहरूले पुकार्ने सबै हराइहाल्छन्। तर जब उहाँले तिमीहरूलाई किनारामा सुरक्षित रूपमा पुऱ्याउनुहुन्छ, तब तिमीहरू विमुख हुन्छौ र मानिस अत्यन्त कृतघ्न हुन्छ।” [अल् इस्रा: ६७]

यदि यी पछिल्ला मुशरिकहरू मध्ये कसैले भन्ने हो भने: “हामी यो विश्वास गर्दैनौं कि ती (व्यक्ति/देवताहरू) आफैंले हामीलाई फाइदा पुऱ्याउँछन्, हाम्रा बिरामी निको गर्छन् वा आफैंले हानि–फाइदा दिन सक्छन्। हामी त केवल उनीहरूको शफाअत (सिफारिस) अल्लाह समक्ष चाहन्छौं,” भने ?

जवाफ यसरी दिइन्छ: यो नै प्रारम्भिक काफिरहरूको उद्देश्य र मक्सद पनि थियो। उनीहरूको उद्देश्य यो थिएन कि उनका देवताहरू आफैंले सृष्टि गर्छन्, रोजी दिन्छन्, फाइदा वा हानि पुऱ्याउँछन्।

बरु, कुरआनमा अल्लाहले उनीहरूको बारेमा जे वर्णन गर्नुभएको छ, त्यसले यही कुरा स्पष्ट गर्छ कि उनीहरू केवल शफाअत (सिफारिस) र उनीहरूको ‘स्थान/प्रतिष्ठा’ को माध्यमबाट अल्लाहको नजिक पुग्न चाहन्थे र उनीहरूलाई अल्लाहको समीप ल्याउने आशा राख्थे। जसरी अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ...﴾

“उनीहरू अल्लाह बाहेक त्यस्ता चीजहरूको उपासना गर्छन्, जसले न त उनीहरूलाई हानि पुऱ्याउन सक्छन् न त लाभ दिन सक्छन्।

र उनीहरू भन्छन्: 'यी त अल्लाहका सामु हाम्रा सिफारिसकर्ता (शफाअत गर्नेहरू) हुन्...।" [यूनुसः १८] अल्लाहले तिनीहरूको त्यस भनाइलाई खण्डन गर्दै भन्नुभयो:

﴿...قُلْ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

"भनिदिनुहोस्: के तिमीहरू अल्लाहलाई त्यस्तो कुराको खबर दिन्छौ, जुन उहाँलाई न आकाशहरूमा थाहा छ न पृथ्वीमा? उहाँ पवित्र हुनुहुन्छ र उच्च हुनुहुन्छ त्यस सबैबाट, जसलाई उनीहरूले उहाँसँग साझेदार ठहराउँछन्।" [यूनुसः १८] यसबाट अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि आकाशहरूमा र पृथ्वीमा उहाँका सामु त्यस्तो कुनै शफाअत गर्ने (सिफारिसकर्ता) छैन, जसको आशय मुशरिकहरूले राख्छन्।

जुन कुरा अल्लाहलाई नै थाहा छैन, त्यसको वास्तविक अस्तित्व हुँदैन; किनकि उहाँबाट कुनै पनि कुरा लुकेको हुँदैन। अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ۝١ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ ۝٣﴾

"यो किताबको अवतरण अल्लाहबाट हो, जो अत्यन्त शक्तिशाली र अत्यन्त बुद्धिमान् हुनुहुन्छ।

निश्चय नै हामीले तिमीमाथि यो किताब सत्यका साथ अवतरित गरेका छौँ, त्यसैले तिमी अल्लाहकै उपासना गर, उहाँकै लागि धर्मलाई पूर्ण रूपमा निष्कपट बनाउँदै।

"सुन! शुद्ध र निष्कपट धर्म (इबादत) केवल अल्लाहकै लागि हो। र जसले उहाँ बाहेक अरूलाई संरक्षक (औलिया) बनाएका छन्, उनीहरू भन्छन्: 'हामी तिनीहरूको उपासना केवल यस कारणले गर्छौं कि उनीहरूले हामीलाई अल्लाहको अझ नजिक पुऱ्याइदिऊन्।' निश्चय नै अल्लाहले उनीहरूका बीचमा त्यस विषयमा फैसला गर्नुहुनेछ, जसमा उनीहरू विवाद गर्दै आएका छन्। निश्चय नै अल्लाहले त्यस व्यक्तिलाई मार्गदर्शन दिनुहुन्न, जो झुटो र अत्यन्त कृतघ्न हुन्छ।" [अज्जुमरः १-३]

यहाँ "दीन" को अर्थ इबादत (उपासना) हो, जुन अल्लाहको आज्ञा पालन र उहाँका रसूल ﷺ को आज्ञा पालन हो—जसरी पहिले उल्लेख भइसकेको छ।

यसमा दुआ, डर र आशा, कुर्बानी र नज़र (भाकल) समेत पर्छन्। त्यस्तै नमाज, रोजा र अन्य ती सबै कार्यहरू पनि यसैमा समावेश हुन्छन्, जसको आदेश अल्लाह र उहाँका रसूलले दिएका छन्। यसरी अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभयो कि इबादत केवल उहाँकै लागि हो, र बन्दाहरूका लागि यो अनिवार्य छ कि उनीहरूले इबादतलाई पूर्ण रूपमा उहाँकै लागि निष्कपट बनाऊन्।

किनकि नबी ﷺ लाई इबादतलाई अल्लाहकै लागि शुद्ध गर्न दिएको

आदेश वास्तवमा यस उम्मतका सबै सदस्यहरूका लागि पनि आदेश हो।

त्यसपछि अल्लाहले काफिरहरूको बारेमा यसरी वर्णन गर्नुभयो:

﴿...وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ...﴾

"जसले उहाँ (अल्लाह) बाहेक अरूलाई संरक्षक (औलिया) बनाएका छन्, उनीहरू भन्छन्: 'हामी तिनीहरूको उपासना केवल यस कारणले गर्छौं कि उनीहरूले हामीलाई अल्लाहको अझ नजिक पुऱ्याइदिऊन्।" [अज्जुमर: ३] अल्लाहले तिनीहरूको यस भनाइको खण्डन गर्दै भन्नुभयो:

﴿...إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ﴾

"निश्चय नै अल्लाहले उनीहरूबीच त्यस विषयमा फैसला गर्नुहुनेछ, जसमा उनीहरू विवाद गरिरहेका छन्। निश्चय नै अल्लाह त्यसलाई मार्गदर्शन दिनुहुन्न जो झुटो र अत्यन्त कृतघ्न हुन्छ।" [अज्जुमर: ३] यस पवित्र आयतमा अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि काफिरहरूले अल्लाह बाहेक औलियाहरूको उपासना केवल यस उद्देश्यले गर्थे कि उनीहरूले तिनीहरूलाई अल्लाहको नजिक पुऱ्याइदिऊन्।

यो नै पुराना र नयाँ सबै मुशरिकहरूको उद्देश्य हो। तर अल्लाहले यो दाबीलाई खारेज गर्नुभएको छ, जसरी उहाँले भन्नुभएको छ:

﴿...إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ

"निश्चय नै अल्लाहले उनीहरूबीच त्यस विषयमा फैसला गर्नुहुनेछ, जसमा उनीहरू विवाद गरिरहेका छन्। निश्चय नै अल्लाह त्यसलाई मार्गदर्शन दिनुहुन्न जो झुटो र अत्यन्त कृतघ्न हुन्छ।" [अज्जुमरः ३] त्यसैले अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभएको छ, उनीहरूको यो दाबी—उनका देवताहरूले उनीहरूलाई अल्लाहको नजिक पुऱ्याउँछन्—झूट हो, र उनीहरूले ती देवताहरूलाई गरेको उपासनाले नै उनीहरूको कुफ्र प्रकट हुन्छ। यसबाट सामान्य समझ भएका व्यक्तिले पनि बुझ्न सक्छ, प्रारम्भिक काफिरहरूको कुफ्र यही थियो कि उनीहरूले नबीहरू, औलियाहरू, रूखहरू, ढुङ्गाहरू तथा अन्य सृष्टिहरूलाई अल्लाह र आफ्ना बीचमा शफाअत गर्ने माध्यम (सिफारिसकर्ता) बनाएका थिए। अनि उनीहरूको यो विश्वास पनि थियो कि उनीहरूले अल्लाहको अनुमति र स्वीकृति बिना नै आफ्ना आवश्यकताहरू पूरा गर्न सक्छन्, जसरी मन्त्रीहरूले राजाहरूसँग मध्यस्थता गर्छन्। यसरी उनीहरूले अल्लाहलाई राजाहरू र शासकहरूसँग तुलना गरे। उनीहरू भन्थे: "जसरी कुनै व्यक्तिलाई राजा वा नेतासँग कुनै आवश्यकता पर्नासाथ उसले राजाका नजिकका मानिसहरू वा मन्त्रीहरूमार्फत सिफारिस गराउँछ, त्यसरी नै हामी पनि अल्लाहको नजिक पुग्न नबीहरू र औलियाहरूको इबादतमार्फत प्रयास गर्छौं।"

तर यो अत्यन्तै झुटो र आधारहीन तर्क हो; किनकि अल्लाहको कुनै तुलना छैन, उहाँलाई उहाँका सृष्टिसँग तुलना गर्न सकिँदैन। उहाँको अनुमति बिना उहाँसमक्ष कसैले सिफारिस गर्न सक्दैन र उहाँले

सिफारिसको अनुमति पनि केवल तौहीदवालाहरूलाई मात्र दिनुहुन्छ।

उहाँ सबै कुरामा पूर्ण सामर्थ्यवान हुनुहुन्छ र सबै कुराको पूर्ण ज्ञान राख्नुहुन्छ। उहाँ नै सबैभन्दा दयालु र अत्यन्त कृपालु हुनुहुन्छ। उहाँ कसैसँग डराउनुहुन्न र न त कसैबाट प्रभावित हुनुहुन्छ; किनकि उहाँ आफ्ना बन्दाहरूमाथि पूर्ण रूपमा प्रभुत्वशाली हुनुहुन्छ र उनीहरूलाई जसरी चाहनुहुन्छ त्यसरी सञ्चालन गर्नुहुन्छ। तर यो स्थिति राजा र नेताहरूभन्दा फरक हुन्छ; किनकि उनीहरू सबै कुरामा सक्षम हुँदैनन्। त्यसैले उनीहरू आफ्ना मन्त्रीहरू, नजिकका सहयोगीहरू र सेनामाथि निर्भर रहन्छन्, जसले उनीहरूलाई ती कामहरूमा सहयोग गर्छन् जुन उनीहरू आफैं गर्न असमर्थ हुन्छन्।

त्यस्तै, उनीहरूलाई ती मानिसहरूको पनि आवश्यकता पर्छ, जसले उनीहरूलाई जनताको आवश्यकता र समस्याबारे जानकारी गराउँछन्, किनकि उनीहरू सबैको अवस्था स्वयं थाहा पाउन सक्दैनन्। त्यसैले उनीहरू आफ्ना मन्त्रीहरू र नजिकका सहयोगीहरूमार्फत मानिसहरूको माग र सिफारिस सुन्छन्। सर्वशक्तिमान प्रभुका सम्बन्धमा भन्नुपर्दा, उहाँ आफ्ना सबै सृष्टिहरूबाट पूर्णतः आत्मनिर्भर र स्वतन्त्र हुनुहुन्छ। उहाँ आफ्ना बन्दाहरूप्रति उनीहरूका आमाहरूभन्दा पनि बढी दयालु हुनुहुन्छ। उहाँ न्यायी शासक हुनुहुन्छ, जसले आफ्नो पूर्ण ज्ञान, हिक्मत र शक्तिअनुसार सबै वस्तुलाई तिनीहरूको उचित स्थानमा राख्नुहुन्छ। त्यसैले, कुनै पनि दृष्टिकोणबाट उहाँलाई उहाँका सृष्टिसँग तुलना गर्नु अनुमति छैन। यस कारणले अल्लाहले आफ्नो किताबमा स्पष्ट पार्नुभएको छ कि मुशरिकहरूले पनि स्वीकार गर्थे कि उहाँ नै सृष्टिकर्ता,

रोजी दिने र सम्पूर्ण व्यवस्थापक हुनुहुन्छ। उहाँ नै संकटमा परेकालाई पुकारा सुन्नुहुन्छ, दुःख हटाउनुहुन्छ, जीवन दिनुहुन्छ र मृत्यु दिनुहुन्छ र यस्तै अन्य सबै कार्यहरू उहाँकै हुन्। वास्तवमा मुशरिकहरू र रसूलहरूबीचको विवाद (मुख्य द्वन्द्व) केवल अल्लाहकै लागि इबादतलाई निष्कपट बनाउने विषयमा थियो। जसरी अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ...﴾

"यदि तिमीले उनीहरूलाई सोध्यौ कि तिनीहरूलाई कसले सृष्टि गऱ्यो, तिनीहरूले अवश्य भन्नेछन्: 'अल्लाह' ...।" [अज्जुखरूफः ८७] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾﴾

"भन, आकाश र पृथ्वीबाट तिमीहरूलाई कसले जीविका प्रदान गर्छ? वा श्रवण र दृष्टिको अधिकार कसको हो? अनि जीवितलाई मृतकबाट र मृतकलाई जीवितबाट कसले निकाल्छ? अनि सबै कार्यहरूको व्यवस्थापन कसले गर्छ?" तिनीहरूले भन्नेछन्, "अल्लाह।" त्यसो भए भन, "त्यसो भए के तिमीहरू डर मान्दैनौ?" [यूनुसः ३१] यस अर्थका आयतहरू धेरै छन्।

यसअघि नै ती आयतहरूको उल्लेख भइसकेको छ जसले यो कुरा स्पष्ट गर्छ कि रसूलहरू र उनीहरूका समुदायबीचको मुख्य विवाद केवल

अल्लाहकै लागि इबादतलाई निष्कपट बनाउने विषयमै थियो। जसरी अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ...﴾

"हामीले प्रत्येक समुदायमा सन्देशवाहक पठाएका छौँ, ताकि मानिसहरूले केवल एक अल्लाहको उपासना गरून् र उहाँबाहेकका सबै असत्य उपास्यहरू (तागूत) बाट टाढा रहून्।" [अन्नहलः ३६] यसै अर्थका अन्य आयतहरू पनि आएका छन्। अल्लाहले आफ्नो पवित्र किताबका धेरै स्थानहरूमा शफाअत (सिफारिस) को विषय स्पष्ट पार्नुभएको छ। उहाँले भन्नुभएको छः

﴿...مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦ...﴾

उहाँको अनुमति बिना को छ, जसले उहाँसमक्ष सिफारिस गर्न सक्छ? [अल् बकरह: २५५] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغۡنِي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ أَن يَأۡذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرۡضَىٰٓ ٢٦﴾

"आकाशहरूमा कैयौं फरिश्ताहरू छन्, तर उनीहरूको सिफारिस (शफाअत) कुनै काम लाग्दैन, जबसम्म अल्लाहले जसलाई चाहनुहुन्छ र जसप्रति उहाँ सन्तुष्ट हुनुहुन्छ, उसलाई मात्र अनुमति दिनुहुन्छ।" [अन्नज्मः २६]

अल्लाहले फरिश्ताहरूको विशेषता बयान गर्दै भन्नुभएको छः

﴿...وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ﴾

"...उनीहरू (फरिश्ताहरू) केवल त्यही व्यक्तिको लागि मात्र सिफारिस गर्छन् जससँग अल्लाह सन्तुष्ट हुनुहुन्छ र उनीहरू स्वयं उहाँको भयले काँपिरहन्छन्।" [अल्-अम्बिया: २८]

अल्लाहले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि उहाँ आफ्ना सेवकहरूबाट कुफ्र (अविश्वास) स्वीकार गर्नुहुन्न, बरु उहाँ तिनीहरूबाट कृतज्ञता स्वीकार गर्नुहुन्छ।

कृतज्ञताको अर्थ हो—उहाँलाई एक्लै मान्नु (तौहीद) र उहाँको आज्ञापालन गर्नु। जस्तै अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿إِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمۡۖ وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ وَإِن تَشۡكُرُواْ يَرۡضَهُ لَكُمۡ...﴾

"यदि तिमीहरूले कुफ्र गर्‍यौ भने, अल्लाह तिमीहरूप्रति निःसन्देह निरपेक्ष हुनुहुन्छ। उहाँ आफ्ना सेवकहरूको कुफ्रलाई स्वीकार गर्नुहुन्न। तर यदि तिमीहरू कृतज्ञ हुन्छौ भने, उहाँले तिमीहरूको लागि त्यसलाई स्वीकार गर्नुहुनेछ...।" [अज्जुमरः ७]

सही बुखारीमा अबू हुरैरा رضي الله عنه बाट वर्णन गरिएको छ, उनले भने: "हे अल्लाहका रसूल! तपाईंको शफाअत (सिफारिस) बाट सबैभन्दा भाग्यमानी मानिस को हुनेछ?" उहाँ ﷺ ले भन्नुभयोः

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

“जसले आफ्नो हृदयबाट निष्ठापूर्वक ‘ला इलाहा इल्लल्लाह’ भन्छ।” वा उहाँले भन्नुभयो:

«مِنْ نَفْسِهِ».

“आफ्नै आत्माबाट।”

सहीहमा अनस (रजियल्लाहु अन्हु) बाट वर्णन छ, नबी (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभएको छ:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلَ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا».

“प्रत्येक नबीको एक प्रार्थना हुन्छ, जसको उत्तर अवश्य दिइन्छ। प्रत्येक नबीले आफ्नो प्रार्थनालाई छिट्टै प्रयोग गरे, तर मैले मेरो प्रार्थनालाई कियामतको दिन मेरो उम्मतका लागि शफाअत (मध्यस्थता) को रूपमा राखेको छु। अल्लाहले चाहेमा, मेरो उम्मतको जो व्यक्ति अल्लाहसँग कुनै प्रकारको शिर्क नगरी मर्नेछ, उसलाई यो शफाअत प्राप्त हुनेछ।” यस अर्थका हदीसहरू धेरै छन्।

हामीले उल्लेख गरेका सबै आयत र हदीसहरूले संकेत गर्छन्, उपासना (इबादत) केवल अल्लाहकै अधिकार हो र यसको कुनै पनि अंश अल्लाह बाहेक अरू कसैलाई समर्पित गर्नु अनुमति छैन—न नबीहरूलाई, न अरू कसैलाई। साथै शफाअत (सिफारिस/मध्यस्थता) पनि पूर्ण रूपमा अल्लाहकै अधिकार हो, जसरी उहाँले, सर्वोच्चले भन्नुभएको छः

﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعًا...﴾

"भनिदिनुहोस्: सम्पूर्ण शफाअत (सिफारिस) अल्लाहकै लागि मात्र हो...।" [अज्जुमरः ४४] कसैले पनि शफाअत (सिफारिस) प्राप्त गर्न सक्दैन, जबसम्म अल्लाहले सिफारिस गर्ने व्यक्तिलाई अनुमति दिनुहुन्न र जसका लागि सिफारिस गरिँदैछ, उहाँ त्यसप्रति सन्तुष्ट हुनुहुन्न।

उहाँ केवल तौहीद (एकेश्वरवाद) मात्र स्वीकार गर्नुहुन्छ—जसरी पहिले उल्लेख भइसकेको छ। यस आधारमा मुशरिकहरूको लागि शफाअत (सिफारिस) मा कुनै भाग (हिस्सा) छैन। अल्लाहले यो कुरा स्पष्ट रूपमा यसरी भन्नुभएको छः

﴿فَمَا تَنفَعُهُمۡ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ٤٨﴾

"त्यसैले सिफारिस गर्नेहरूको सिफारिस उनीहरूलाई कुनै फाइदा पुऱ्याउँदैन।" [अल् मुद्दस्सिरः ४८] अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿...مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ حَمِيمٖ وَلَا شَفِيعٖ يُطَاعُ﴾

"(त्यस दिन) अपराधीहरूका लागि न कुनै घनिष्ठ मित्र हुनेछ, न कुनै यस्तो सिफारिसकर्ता, जसको कुरा मानिनेछ।" [गाफिरः १८]

यो कुरा ज्ञात छ, जब "जुल्म" (अत्याचार) शब्द सामान्य रूपमा प्रयोग हुन्छ, तब यसको अर्थ अल्लाहसँग शिर्क गर्नु हो। जसरी अल्लाहले भन्नुभएको छ:

﴿...وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

"...काफिरहरू नै जालिमहरू हुन्।" [अल् बकरह: २५४]

अल्लाहले भन्नुभएको छः

﴿...إِنَّ ٱلشِّرۡكَ لَظُلۡمٌ عَظِيمٞ﴾

"...निश्चय नै शिर्क ठूलो अन्याय (अत्याचार) हो।"

[लुकमानः १३]

तपाईंले प्रश्नमा उल्लेख गर्नुभएको कुरा; केही सूफीहरूले मस्जिदहरू वा अन्य स्थानहरूमा भन्ने गरेको यो जस्तो वाक्य: "हे अल्लाह! त्यस व्यक्तिमाथि दुरूद अवतरित गर, जसलाई तपाईंले आफ्नो जबरुती रहस्यहरू प्रकट हुने माध्यम बनाउनुभयो र आफ्नो रहमानी नूरहरू प्रकट हुने साधन बनाउनु भयो। त्यसपछि ऊ तपाईंको प्रतिनिधि र आन्तरिक रहस्यहरूको खलीफा बन्यो... आदि।

जवाफ: यो र यस्तै प्रकारका अन्य अभिव्यक्तिहरू अत्यधिक बनावटीपन (तकल्लुफ) र अतिवाद (गुलुव्व) अन्तर्गत पर्दछन्, जसबाट हाम्रा नबी मुहम्मद ﷺ ले सावधान गराउनुभएको छ।

जसरी सहीह मुस्लिममा अब्दुल्लाह बिन मसऊद رضي الله عنه बाट वर्णित छ, रसूल ﷺ ले भन्नुभयो:

«هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ» قَالَهَا ثَلَاثًا.

"अति कठोरता अपनाउनेहरू (मुतनत्तिऊन) नष्ट भए।" उहाँ ﷺ ले यो कुरा तीन पटक भन्नुभयो।

इमाम खत्ताबी (रहेमहुल्लाह) को भनाई छः "मुतनत्तिअ" भन्नाले

कुनै विषयमा अत्यधिक गहिराइमा जाने, अनावश्यक रूपमा त्यसमा कृत्रिमता (तकल्लुफ) अपनाउने व्यक्तिलाई जनाइन्छ।

यो शब्द प्रायः उनीहरूका लागि प्रयोग हुन्छ, जो अहलुल कलाम (धार्मिक तर्क–विवादका अनुयायीहरू) जस्ता विधामा लागेर आफूलाई नचाहिने कुरामा प्रवेश गर्छन्, र आफ्नो बुद्धिले नछुने वा नपुग्ने विषयहरूमा अनावश्यक बहस र खोज–खबर गर्छन्।

अबूस् सआदात इब्ने अल-असीरले भनेका छन्: यसको अर्थ ती व्यक्तिहरू हुन् जसले कुराकानीमा अत्यधिक गहिराइ लिन्छन् र अति बढाइचढाइ गर्छन्, र बोल्दा आफ्नो स्वरलाई अत्यन्त उचालेर (कठोर वा जोरदार शैलीमा) प्रस्तुत गर्छन्।

यो शब्द "नुत्अ'" बाट लिइएको हो, जसको अर्थ मुखको माथिल्लो भाग (घाँटीतिरको गहिरो भाग) हुन्छ। पछि यो शब्दलाई विस्तार गरेर कुनै पनि कुरामा—चाहे बोली होस् वा व्यवहार—अत्यधिक गहिराइ र अतिशय गर्ने व्यक्तिलाई जनाउन प्रयोग गर्न थालियो।

यी दुई महान् भाषाविद् इमामहरूले उल्लेख गरेका कुराहरूबाट तपाईं र सामान्य सुझबुझ भएका सबैका लागि यो स्पष्ट हुन्छ कि हाम्रा नबी एवं अगुवा रसूल ﷺ माथि दुरूद र सलामको शैली पनि निषेध गरिएको कृत्रिमता (तकल्लुफ) र अतिशयोक्ति अन्तर्गत पर्दछ। यस विषयमा मुसलमानले रसूल ﷺ बाट प्रमाणित भएको दरूद र सलामको तरिकालाई नै अपनाउनुपर्छ र उहाँमाथि दरूद–सलाम पठाउने शैली त्यही अनुसार हुनु उत्तम हुन्छ। यही पर्याप्त हो र यसमा कृत्रिम वा

अनावश्यक अभिव्यक्तिहरूको आवश्यकता छैन।

यस सन्दर्भमा सही बुखारी र सही मुस्लिममा काब बिन उजरा رضي الله عنه बाट वर्णन गरिएको छ, सहाबाहरूले भने:

“हे अल्लाहका रसूल! अल्लाहले हामीलाई तपाईंमाथि दरूद पठाउन आदेश दिनुभएको छ, तर हामीले तपाईंमाथि दरूद कसरी पठाउने?” तब उहाँ ﷺ ले भन्नुभयो:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

यो शब्दहरू भन्नुहोस्: “अल्लाहुम्म सल्लि अला मुहम्मद, व अला आलि मुहम्मद, कमा सल्लैत अला इब्राहीम, व अला आलि इब्राहीम, इन्नक हमीदुम् मजीद। अल्लाहुम्म बारिक अला मुहम्मद, व अला आलि मुहम्मद, कमा बारक्त अला इब्राहीम, व अला आलि इब्राहीम, इन्नक हमीदुम् मजीद।”

(अर्थात्: हे अल्लाह! मुहम्मद ﷺ र उहाँका परिवार तथा अनुयायीहरूमाथि त्यसरी नै दया र कृपा अवतरण गर्नुहोस्, जसरी तपाईंले इब्राहीम (अलैहिस्सलाम) र उहाँका परिवार तथा अनुयायीहरूमाथि दया र कृपा अवतरण गर्नुभएको थियो। निस्सन्देह, तपाईं परम प्रशंसनीय र महिमावान् हुनुहुन्छ। हे अल्लाह! मुहम्मद ﷺ र उहाँका परिवार तथा अनुयायीहरूमाथि त्यसरी नै बरकत प्रदान गर्नुहोस्, जसरी तपाईंले इब्राहीम (अलैहिस्सलाम) र उहाँका परिवार तथा

अनुयायीहरूमाथि बरकत प्रदान गर्नुभएको थियो। निस्सन्देह, तपाईं परम प्रशंसनीय र महिमावान् हुनुहुन्छ।)

सही बुखारी र सही मुस्लिममा अबू हुमैद अस्साअदी رضي الله عنه बाट वर्णन गरिएको छ, सहाबाहरूले भने: "हे अल्लाहका रसूल! हामी तपाईंमाथि दरूद कसरी पठाउने?" उहाँ ﷺ ले भन्नुभयो:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

यो शब्दहरू भन्नुहोस्: "अल्लाहुम्म सल्लि अला मुहम्मद, व अला अज्वाजिही व जुर्रिय्यतिही, कमा सल्लैत अला आली इब्राहीम, व बारिक अला मुहम्मद, व अला अज्वाजिही व जुर्रिय्यतिही, कमा बारक्त अला आली इब्राहीम, इन्नक हमीदुम् मजीद।"

(अर्थात्: हे अल्लाह! मुहम्मद ﷺ माथि, उहाँका पत्नीहरू र उहाँका सन्तानहरूमाथि दया अवतरण गर्नुहोस्, जसरी तपाईंले इब्राहीम (अलैहिस्सलाम) का परिवारमाथि दया अवतरण गर्नुभएको थियो। मुहम्मद ﷺ माथि, उहाँका पत्नीहरू र उहाँका सन्तानहरूमाथि बरकत अवतरण गर्नुहोस्, जसरी तपाईंले इब्राहीम (अलैहिस्सलाम) का परिवारमाथि बरकत अवतरण गर्नुभएको थियो। निस्सन्देह, तपाईं परम प्रशंसनीय र महिमावान् हुनुहुन्छ।)

सही मुस्लिममा अबू मसऊद अल-अन्सारी رضي الله عنه बाट वर्णन गरिएको छ, बशीर बिन सअदले भने: "हे अल्लाहका रसूल! अल्लाहले हामीलाई तपाईंमाथि दरूद पठाउन आदेश दिनुभएको छ,

तर हामीले तपाईंमाथि दरूद कसरी पठाउने?" उहाँ ﷺ केही समय चुप रहनुभयो, त्यसपछि भन्नुभयो:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ فِي العَالَمِينَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَالسَّلَامُ كَمَا عَلِمتُم».

यो शब्दहरू भन्नुहोस्: 'अल्लाहुम्म सल्लि अला मुहम्मद, व अला आली मुहम्मद; कमा सल्लैत अला आली इब्राहीम, व बारिक अला मुहम्मद, व अला आली मुहम्मद; कमा बारक्त अला आली इब्राहीम फिल् आलमीन, इन्नक हमीदुम् मजीद।'

(अर्थः हे अल्लाह! मुहम्मद ﷺ माथि र उहाँका परिवारमाथि दया अवतरण गर्नुहोस्, जसरी तपाईंले इब्राहीम (अलैहिस्सलाम) का परिवारमाथि दया अवतरण गर्नुभएको थियो; र मुहम्मद ﷺ माथि र उहाँका परिवारमाथि बरकत अवतरण गर्नुहोस्, जसरी तपाईंले इब्राहीम (अलैहिस्सलाम) का परिवारमाथि बरकत अवतरण गर्नुभएको थियो। निस्सन्देह, तपाईं प्रशंसाको योग्य र अत्यन्तै महिमावान् हुनुहुन्छ।)

र सलाम पठाउने तरिका त्यसरी नै हो, जसरी तिमीहरूले सिकिसकेका छौ।"

यी शब्दहरू र यस्तै अन्य अभिव्यक्तिहरू—जुन नबी ﷺ बाट प्रमाणित भएका छन्—यिनै हुन् जसलाई मुस्लिमले आफ्नो दरूद र सलाममा प्रयोग गर्नुपर्छ।

किनकि रसूल ﷺ नै आफ्नो हकमा कुन तरिका उपयुक्त हुन्छ भन्ने सबैभन्दा बढी जान्ने व्यक्ति हुनुहुन्छ। त्यस्तै, उहाँ ﷺ आफ्नो रब (अल्लाह) को हकमा कुन शब्द र अभिव्यक्ति प्रयोग गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा पनि सबैभन्दा बढी जानकार हुनुहुन्छ।

तर कृत्रिम रूपमा बनाइएका शब्दहरू, अत्यधिक बनावटी अभिव्यक्तिहरू, वा गलत अर्थ लाग्न सक्ने शब्दहरू—जस्तै प्रश्नमा उल्लेख गरिएका अभिव्यक्तिहरू—प्रयोग गर्नु उचित हुँदैन।

किनकि ती शब्दहरूमा अनावश्यक तकल्लुफ (कृत्रिमता) हुन्छ र कहिलेकाहीँ ती गलत अर्थमा पनि व्याख्या हुन सक्छन्। साथै, ती शब्दहरू रसूल ﷺ ले रोज्नुभएका र आफ्नो उम्मतलाई सिकाउनुभएका अभिव्यक्तिहरूसँग मेल खाँदैनन्। उहाँ ﷺ नै सबैभन्दा जानकार, सबैभन्दा शुभचिन्तक र सबैभन्दा धेरै तकल्लुफबाट टाढा रहने व्यक्ति हुनुहुन्छ। उहाँलाई उहाँको रबबाट उत्तम दरूद र सलाम होस्।

यो सबैको आधारमा, मलाई आशा छ कि हामीले उल्लेख गरेका प्रमाणहरू—तौहीद (एकेश्वरवाद) को वास्तविकता, शिर्कको वास्तविकता, यस विषयमा प्रारम्भिक मुशरिकहरू र पछिल्ला मुशरिकहरूको अवस्थाबीचको फरक तथा रसूल ﷺ माथि शरई तरिकाले दरूद पठाउने विधिको व्याख्या—सत्य खोज्ने व्यक्तिका लागि पर्याप्त र सन्तोषजनक हुनेछन्। तर जसलाई सत्य (हक) जान्ने इच्छा नै छैन, ऊ आफ्नो इच्छा पछयाउने व्यक्ति हो। अल्लाह جل جلاله ले भन्नुभएको छः

﴿فَإِن لَّمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهۡوَآءَهُمۡۚ وَمَنۡ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيۡرِ هُدٗى مِّنَ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥٠﴾

"यदि उनीहरूले तिम्रो कुरा स्वीकार गर्दैनन् भने जनिरख, उनीहरू केवल आफ्ना इच्छाहरू पछ्याइरहेका छन्। अल्लाहको मार्गदर्शन बिना आफ्नै इच्छालाई पछ्याउनेभन्दा बढी पथभ्रष्ट को छ? निश्चय नै अल्लाह अत्याचारी समुदायलाई मार्गदर्शन गर्नुहुन्न।" [अल् कसस: ५०]

यस पवित्र आयतमा अल्लाह سبحانه وتعالى ले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि उहाँले आफ्ना नबी मुहम्मद ﷺ लाई मार्गदर्शन र सत्य धर्मसहित पठाउनुभएको सन्दर्भमा मानिसहरू दुई प्रकारका छन्:

पहिलो: जसले अल्लाह र उहाँका रसूल ﷺ को कुरा सुन्छ र त्यसलाई स्वीकार गर्छ।

दोस्रो: जसले आफ्ना मनका इच्छाहरूको अनुसरण गर्छ। त्यसपछि अल्लाह سبحانه وتعالى ले यो पनि स्पष्ट पार्नुभएको छ कि अल्लाहको मार्गदर्शन बिना आफ्ना इच्छाहरूको पछ्याउनेभन्दा बढी पथभ्रष्ट कोही छैन।

हामी अल्लाहसँग प्रार्थना गर्छौं, उहाँले हामीलाई मनका इच्छाहरूको पछ्याइबाट सुरक्षित राखून्, हामी, तपाईं तथा हाम्रा सबै मुस्लिम दाजुभाइहरूलाई अल्लाह र उहाँका रसूल ﷺ को आज्ञापालन गर्नेहरू, उहाँको शरीअतको सम्मान गर्नेहरू तथा त्यसको विरोधमा हुने सबै कुरा—जस्तै बिदअत (नवप्रवर्तन) र मनोकामनाहरू—बाट

सावधान गराउनेहरूमध्ये बनाऊन्। निश्चय नै उहाँ अत्यन्त उदार र दयालु हुनुहुन्छ।

अल्लाहले आफ्ना बन्दाह तथा रसूल, हाम्रा नबी मुहम्मद ﷺ, उहाँका परिवार, उहाँका सहाबाहरू तथा कियामतको दिनसम्म सदाचारका साथ उहाँको अनुसरण गर्नेहरूमाथि दरूद र सलाम अवतरण गरून्।

***

ne397v4.0 - 04/06/2026

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and the Prophet's Mosque in languages.